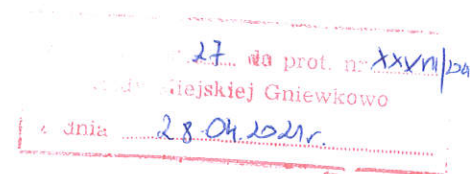

Ad. 13 Głosowanie imienne (zwykła większość) dot. przyjęcia uchwały w sprawie powołania doraźnej Komisji do zaopiniowania wniosków o nadanie tytułu Honorowego Obywatela Gminy Gniewkowo.

Lp	Radny	„Za”	„Przeciw”	„Wstrzymał/a się od głosu”
1	Gremplewski Tomasz	✓		
2	Chrzanowski Kamil	✓		
3	Puławczewski Aleksander	✓		
4	Krzysztofiak Szymon	✓		
5	Rychłowski Piotr	✓		
6	Bożko Janusz	✓		
7	Tomasik Krzysztof	✓		
8	Myśliwy Genowefa	✓		
9	Stefański Przemysław	✓		
10	Żmudziński Andrzej	✓		
11	Bajerowski Julian	✓		
12	Orent Kazimierz	✓		
13	Wodniak –Kuraszkiewicz Ilona	✓		
14	Gołaś Grzegorz	✓		
15	Otremba Michał	✓		

Ilość radnych uczestniczących w sesji 15
Ilość radnych biorących udział w głosowaniu 15
Ilość radnych głosujących „za” 15
Ilość radnych głosujących „przeciw” -
Ilość radnych, którzy wstrzymali się od głosu -

Uchwała Nr XXXVII/ 250/2021
Rady Miejskiej w Gniewkowie
z dnia 28 kwietnia 2021 r.

w sprawie: powołania doraźnej Komisji do zaopiniowania wniosków o nadanie tytułu Honorowego Obywatela Gminy Gniewkowo.

Na podstawie art.21 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.)¹ oraz § 86 ust. 2 i § 66 uchwały Nr XXXI/150/2016 Rady Miejskiej w Gniewkowie z dnia 30 listopada 2016r. w sprawie statutu Gminy Gniewkowo (Dz.Urz. Woj. Kujawsko-Pomorskiego z 2016r., poz. 4673 ze zm.)² uchwała się, co następuje:

§ 1. Powołuje się doraźną Komisję do zaopiniowania wniosku o nadanie tytułu Honorowego Obywatela Gminy Gniewkowo zwaną dalej Komisją - w następującym w następującym składzie:

1.Radny Aleksander Pułaczewski

2.Radny Przemysław Stefański

3.Radny Janusz Bożko

4.Radny Kazimierz Orent

§ 2. Komisja na pierwszym posiedzeniu ze swojego grona dokona wyboru przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego Komisji.

§ 3. Zadaniem Komisji będzie analiza wniosków i przedłożenie Radzie opinii na temat zgłoszonych kandydatur do nadania tytułu Honorowego Obywatela Gminy Gniewkowo.

§ 4. Komisja ulegnie rozwiązaniu z dniem przyjęcia przez Radę rozstrzygnięcia w sprawie wniosków o nadanie tytułu Honorowego Obywatela Gminy Gniewkowo.

§5.Wykonanie uchwały zleca się Przewodniczącemu Rady.

§ 6. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

Przewodniczący Rady
Szymon Krzysztofik
Szymon Krzysztofik

¹ Dz.U. z 2020r. poz. 1378

² Dz.Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2017r. poz. 3771, z 2018r. poz. 5027 i poz.5577, z 2020 r. poz. 4873

Uzasadnienie

W dniu 23 marca 2021 r. do biura Rady Miejskiej wpłynął wniosek Burmistrza Gniewkowa w sprawie nadania tytułu Honorowego Obywatela Gminy Gniewkowo. Ponadto w dniu 26 kwietnia 2021 r. Burmistrz dodatkowo zadeklarował złożenie jeszcze jednego wniosku o uhonorowanie tym tytułem mieszkańca Gniewkowa.

§ 86 ust. 2 statutu stanowi, iż po złożeniu wniosku – w celu jego zaopiniowania Rada powołuje ze swojego grona komisję zgodnie z § 66.

Wobec powyższego podjęcie uchwały jest uzasadnione.

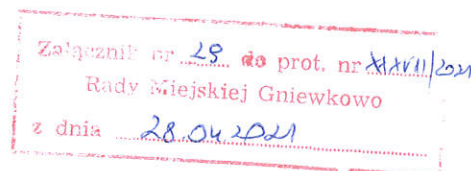
Przewodniczący Rady
Szymon Krzysztof
Szymon Krzysztof

Ad. 14 Głosowanie imienne (zwykła większość) dot. przyjęcia uchwały w sprawie powołania doraźnej Komisji Statutowej.

Lp	Radny	„Za”	„Przeciw”	„Wstrzymał/a się od głosu”
1	Gremplewski Tomasz	✓		
2	Chrzanowski Kamil	✓		
3	Puławczewski Aleksander	✓		
4	Krzysztofiak Szymon	✓		
5	Rychłowski Piotr	✓		
6	Bożko Janusz	✓		
7	Tomasik Krzysztof	✓		
8	Myśliwy Genowefa	✓		
9	Stefański Przemysław	✓		
10	Żmudziński Andrzej	✓		
11	Bajerowski Julian	✓		
12	Orent Kazimierz	✓		
13	Wodniak –Kuraszkiewicz Ilona	✓		
14	Gołaś Grzegorz	✓		
15	Otremba Michał	✓		

Ilość radnych uczestniczących w sesji 15
Ilość radnych biorących udział w głosowaniu 15
Ilość radnych głosujących „za” 15
Ilość radnych głosujących „przeciw” —
Ilość radnych, którzy wstrzymali się od głosu —

Uchwała Nr XXXVII/ 250/2021
Rady Miejskiej w Gniewkowie
z dnia 28 kwietnia 2021 r.

w sprawie: powołania doraźnej Komisji do zaopiniowania wniosków o nadanie tytułu Honorowego Obywatela Gminy Gniewkowo.

Na podstawie art.21 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.)¹ oraz § 86 ust. 2 i § 66 uchwały Nr XXXI/150/2016 Rady Miejskiej w Gniewkowie z dnia 30 listopada 2016r. w sprawie statutu Gminy Gniewkowo (Dz.Urz. Woj. Kujawsko-Pomorskiego z 2016r., poz. 4673 ze zm.)² uchwala się, co następuje:

§ 1. Powołuje się doraźną Komisję do zaopiniowania wniosku o nadanie tytułu Honorowego Obywatela Gminy Gniewkowo zwaną dalej Komisją - w następującym w następującym składzie:

- 1.Radny Aleksander Pułaczewski
- 2.Radny Przemysław Stefański
- 3.Radny Janusz Bożko
- 4.Radny Kazimierz Orent

§ 2. Komisja na pierwszym posiedzeniu ze swojego grona dokona wyboru przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego Komisji.

§ 3. Zadaniem Komisji będzie analiza wniosków i przedłożenie Radzie opinii na temat zgłoszonych kandydatur do nadania tytułu Honorowego Obywatela Gminy Gniewkowo.

§ 4. Komisja ulegnie rozwiązaniu z dniem przyjęcia przez Radę rozstrzygnięcia w sprawie wniosków o nadanie tytułu Honorowego Obywatela Gminy Gniewkowo.

§5.Wykonanie uchwały zleca się Przewodniczącemu Rady.

§ 6. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

Przewodniczący Rady
Szymon Krzysztofiak
Szymon Krzysztofiak

¹ Dz.U. z 2020r. poz. 1378

² Dz.Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2017r. poz. 3771, z 2018r. poz. 5027 i poz.5577, z 2020 r. poz. 4873

Uzasadnienie

W dniu 23 marca 2021 r. do biura Rady Miejskiej wpłynął wniosek Burmistrza Gniewkowa w sprawie nadania tytułu Honorowego Obywatela Gminy Gniewkowo. Ponadto w dniu 26 kwietnia 2021 r. Burmistrz dodatkowo zadeklarował złożenie jeszcze jednego wniosku o uhonorowanie tym tytułem mieszkańca Gniewkowa.

§ 86 ust. 2 statutu stanowi, iż po złożeniu wniosku – w celu jego zaopiniowania Rada powołuje ze swojego grona komisję zgodnie z § 66.

Wobec powyższego podjęcie uchwały jest uzasadnione.

Przewodniczący Rady
Szymon Krzysztof
Szymon Krzysztof

Ad. 15 Głosowanie imienne (zwykła większość) dot. przyjęcia uchwały w sprawie „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych w Gminie Gniewkowo wraz z inwentaryzacją na lata 2021-2032”.

Lp	Radny	„Za”	„Przeciw”	„Wstrzymał/a się od głosu”
1	Gremplewski Tomasz	✓		
2	Chrzanowski Kamil	✓		
3	Puławczewski Aleksander	✓		
4	Krzysztofiak Szymon	✓		
5	Rychłowski Piotr	✓		
6	Bożko Janusz	✓		
7	Tomasik Krzysztof	✓		
8	Myśliwy Genowefa	✓		
9	Stefański Przemysław	✓		
10	Żmudziński Andrzej	✓		
11	Bajerowski Julian	✓		
12	Orent Kazimierz	✓		
13	Wodniak –Kuraszkiewicz Ilona	✓		
14	Gołaś Grzegorz	✓		
15	Otremba Michał	✓		

Ilość radnych uczestniczących w sesji 15

Ilość radnych biorących udział w głosowaniu 15

Ilość radnych głosujących „za” 15

Ilość radnych głosujących „przeciw” -

Ilość radnych, którzy wstrzymali się od głosu -

Uchwała Nr XXXVII/252/2021

Rady Miejskiej w Gniewkowie

z dnia 28 kwietnia 2021 r.

w sprawie „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych w Gminie Gniewkowo wraz z inwentaryzacją na lata 2021-2032”

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1 i art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.¹) Rada Miejska w Gniewkowie uchwala, co następuje:

§1. Przyjmuje się „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych w Gminie Gniewkowo wraz z inwentaryzacją na lata 2021-2032”.

§2. Część opisowa programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Gniewkowo na lata 2021-2032 wraz z opracowaną inwentaryzacją wyrobów zawierających azbest stanowi załącznik nr 1 do niniejszej Uchwały.

§3. Traci moc uchwała Nr X/66/2011 z dnia 31 sierpnia 2011 r. w sprawie Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych w Gminie Gniewkowo wraz z inwentaryzacją” zmieniona uchwałą Rady Miejskiej Nr XXV/181/2013 z dnia 30 stycznia 2013 r.; uchwałą Rady Miejskiej Nr XL/256/2014 z dnia 29 stycznia 2014 r.; uchwałą Rady Miejskiej Nr VI/27/2015 z dnia 28 stycznia 2015 r.; uchwałą Rady Miejskiej Nr XXII/107/2016 z dnia 24 lutego 2016 r.; uchwałą Rady Miejskiej Nr XXXV/69/2017 z dnia 22 lutego 2017 r.; uchwałą Rady Miejskiej Nr XLIX/259/2018 z dnia 28 lutego 2018 r.; uchwałą Rady Miejskiej Nr X/66/2019 z dnia 30 maja 2019 r. oraz uchwałą Rady Miejskiej Nr XXII/149/2020 z dnia 16 kwietnia 2020 r.

§3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gniewkowa.

§4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Szymon Krzysztofik
Szymon Krzysztofik

¹ Dz.U. z 2020r. poz. 1378

Uzasadnienie

Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 14 maja 2002 roku przyjęła do realizacji „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”. Dokument powstał w wyniku podjęcia przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej rezolucji w sprawie programu wycofania azbestu z gospodarki oraz ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz.U z 2017 r. poz. 2119). W dniu 14 lipca 2009 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pn. „Program oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032”.

W myśl obowiązujących przepisów dnia 31 sierpnia 2011r. Rada Miejska w Gniewkowie podjęła uchwałę Nr X/66/2011 w sprawie „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych w Gminie Gniewkowo wraz z inwentaryzacją”. W związku z koniecznością bieżącej aktualizacji programu oraz mając na uwadze przejrzystość oraz czytelność w/w Programu unieważnia się uchwałę Nr X/66/2011 z dnia 31 sierpnia 2011 r. Podjęcie przedmiotowej uchwały stanowi podstawę do udzielenia dofinansowania w 2021 roku oraz prawidłowe rozliczenie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu w przedmiotowym zakresie.

W 2020 r. Gmina Gniewkowo uzyskała dofinansowanie z Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii - Departamentu Gospodarki Niskoemisyjnej na zadanie pt. „Aktualizacja inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Gniewkowo”. Powyższe zostało przeprowadzone przez firmę Zakład Analiz Środowiskowych EKO-PRECYZJA, oddział w Ustroniu w lipcu 2020 r. Wyniki inwentaryzacji zostały przedstawione w części opisowej programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Gniewkowo na lata 2021 – 2031 wraz z opracowaną inwentaryzacją wyrobów zawierających azbest.

Aktualizacji podlegała:

- inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest osób fizycznych i osób prawnych na terenie gminy Gniewkowo (lista osób prawnych zawierających wyroby azbestowe została przekazana Marszałkowi Województwa Kujawsko - Pomorskiego zgodnie z właściwością organu – na podstawie §10 Rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2011 r. nr 8 poz. 31)
- zmniejszenia ilości wyrobów azbestowych unieszkodliwionych w roku 2020,
- wprowadzenie danych do Bazy Azbestowej oraz przesłanie raportu do dnia 31 marca 2021 r. za rok 2020.

W związku z powyższym wywołanie niniejszej uchwały uważam za zasadne. Inicjatorem uchwały jest Burmistrz Gniewkowa.

**Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających
azbest z terenu gminy Gniewkowo na lata 2021-2032
wraz z inwentaryzacją wyrobów zawierających
azbest**

GNIEWKOWO 2021

Spis treści

1. Wstęp	4
1.1. Cel i zakres opracowania	4
2. Charakterystyka gminy	5
2.1. Położenie	5
2.2. Demografia.....	5
2.3. Środowisko przyrodnicze.....	5
3. Wiadomości ogólne o azbecie	5
3.1. Budowa i rodzaje azbestu.....	5
3.2. Właściwości i zastosowanie azbestu	6
3.3. Źródła narażenia na działanie azbestu	8
3.4. Wpływ azbestu na organizm człowieka.....	9
4. Postępowanie z materiałami zawierającymi azbest.....	10
4.1. Obowiązki i postępowanie właścicieli/zarządców przy użytkowaniu obiektów/terenów z wyrobami zawierającymi azbest.....	10
4.2. Obowiązki i postępowanie właścicieli/zarządców, przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów lub terenów	11
4.3. Obowiązki podmiotów gospodarczych zajmujących się usuwaniem materiałów zawierających azbest, postępowanie przy pracach przygotowawczych do usuwania wyrobów zawierających azbest.....	15
4.4. Zbieranie i transport odpadów zawierających azbest.....	18
4.5. Unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest	20
4.6. Rejestr wyrobów zawierających azbest.	22
5. Gospodarowanie wyrobami i odpadami zawierającymi azbest.....	23
5.1. Wyroby zawierające azbest.....	23
5.2. Sposób unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest	23
5.3. Harmonogram realizacji <i>Programu</i>	24
6. Koszty realizacji <i>Programu</i>	26
6.1. Koszty usunięcia wszystkich materiałów zawierających azbest	26
7. Możliwości pozyskania środków finansowych na działania związane z usuwaniem azbestu	27
7.1. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	28
7.2. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	28
7.3. Bank Ochrony Środowiska S.A.....	28
7.4. Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju.....	29
8. Monitoring realizacji <i>Programu</i>	30
9. Streszczenie	30

10. Materiały źródłowe.....	31
ZAŁĄCZNIK NR 1 - INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST	32
Spis tabel.....	36
Spis rysunków	36

1.Wstęp

W wyniku przyjęcia przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Rezolucji dnia 19 czerwca 1997 r. w sprawie programu wycofywania azbestu z gospodarki (M.P. Nr 38, poz. 373), powstał *Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski*, który został przyjęty w 2002 roku. W lipcu 2009 r. powstał *Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032*. Nowy program utrzymuje cele poprzedniego, tj.:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju,
- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 określa także nowe zadania niezbędne do oczyszczenia kraju z azbestu w okresie 23 lat, wynikające ze zmian gospodarczych i społecznych, jakie nastąpiły m.in. w związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej. Realizacja niniejszego *Programu* wpłynie przede wszystkim na poprawę warunków ochrony zdrowia i życia mieszkańców Gminy Gniewkowo. Poniżej przedstawiono oczekiwane efekty społeczne, ekologiczne oraz ekonomiczne, które wynikają z realizacji niniejszego *Programu*.

Efekty społeczne:

1. Poprawa ochrony zdrowia mieszkańców,
2. Ograniczenie śmiertelności w wyniku chorób azbestozależnych,
3. Wydłużenie okresu użytkowania obiektów budowlanych,
4. Poprawa estetyki budynków budowlanych,
5. Wzrost atrakcyjności terenów dla inwestorów.

Efekty ekologiczne:

1. Ograniczanie lub eliminacja narażenia środowiska na azbest.

Efekty ekonomiczne:

1. Wzrost wartości nieruchomości.
2. Wzrost obrotów na rynku nieruchomości, co w konsekwencji przekłada się na dochody własne gminy.
3. Wzrost inwestycji.
4. Obniżenie kosztów leczenia chorób azbestozależnych.

1.1. Cel i zakres opracowania

Zgodnie z *Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032*, celem niniejszego *Programu* jest usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy do 2032 roku, minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu na terenie gminy, likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko w gminie.

Niniejszy *Program* zawiera:

- charakterystykę Gminy Gniewkowo,
- ogólne informacje dotyczące właściwości azbestu,
- informacje o sposobach postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
- aktualną sytuację dotyczącą sposobu gospodarowania wyrobami zawierającymi azbest na terenie Gminy Gniewkowo,
- harmonogram realizacji Programu,
- finansowe aspekty realizacji Programu.

Zapisy niniejszego *Programu* są zgodne z założeniami *Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032*.

2.Charakterystyka gminy

2.1.Położenie

Gmina Gniewkowo jest gminą miejsko-wiejską położoną w województwie kujawsko-pomorskim, w powiecie inowrocławskim. Opisywany teren zajmuje powierzchnię 180 km², co stanowi 14,7% powierzchni powiatu inowrocławskiego i 1% powierzchni województwa. Sieć osadnicza podzielona jest na 24 sołectwa oraz miasto Gniewkowo.

2.2.Demografia

Zgodnie z informacjami Głównego Urzędu Statystycznego w 2019 roku Gminę Gniewkowo zamieszkiwało 14 388 mieszkańców, z czego 7 133 to mężczyźni a 7 275 kobiety.

2.3.Środowisko przyrodnicze¹

Na terenie Gminy Gniewkowo występują następujące formy ochrony przyrody:

- Obszar Chronionego krajobrazu: Wydm Kotliny Toruńsko-Bydgoskiej część wschodnia i zachodnia, Lasów Balczewskich, Wydmowy na południe od Torunia.
- Pomniki przyrody.

3. Wiadomości ogólne o azbeście

3.1.Budowa i rodzaje azbestu

Pod pojęciem azbestu rozumie się szereg włóknistych minerałów. Wśród nich najczęściej wyróżnia się następujące odmiany:

- azbest aktynolitowy (amiant) – $\text{Ca}_2/\text{Mg}[(\text{OH})\text{Si}_4\text{O}_{11}]_2$,
- azbest amozytowy – amozyt – $(\text{Fe},\text{Mg})_7[(\text{OH})\text{Si}_4\text{O}_{11}]_2$,
- azbest antofilitowy – $(\text{Mg},\text{Fe})_7[(\text{OH})\text{Si}_4\text{O}_{11}]_2$,

¹ www.crfop.gdos.gov.pl

- azbest chryzotylowy (metaksyt) – drobnowłóknista odmiana chryzotylu (azbest biały) - $Mg_6[(OH)_8SiO_{10}]$,
- azbest krokidolitowy – krokidolit (azbest niebieski) – $Na_2Fe_3Fe_2[(OH)Si_4O_{11}]_2$,
- azbest tremolitowy – tremolit – $Ca_2Mg_5[(OH)Si_4O_{11}]_2$.

Pod względem mineralogicznym rozróżnia się dwie grupy azbestu:

- serpentynowe (chryzotylowe),
- amfibolowe.

Włókna azbestu w zależności od odmiany azbestu mogą mieć długość kilku centymetrów. Wyroby zawierające azbest można również podzielić na miękkie oraz twarde. Wyroby miękkie są to materiały o gęstości poniżej 1000 kg/m^3 , charakteryzujące się dużą procentową zawartością azbestu, łatwo ulegające uszkodzeniom, przez co powodują znaczne emisje pyłu azbestowego. Wyroby miękkie to między innymi:

- sznury, płótna, tkaniny z dodatkiem azbestu lub wykonane z samego azbestu,
- płyty i uszczelki klinkieryt, stosowane w ciepłownictwie na złączach rur, zaworów z gorącą wodą lub parą,
- płaszcze azbestowo-gipsowe stosowane do izolacji rur w ciepłownictwie,
- płyty i tektury miękkie stosowane w izolacjach ognioochronnych,
- natryski azbestowe na konstrukcje stalowe zastosowane jako ognioochronne zabezpieczenie stalowej konstrukcji budynków o tzw. konstrukcji niesztynnej.

Wyroby twarde są to materiały o gęstości powyżej 1000 kg/m^3 , charakteryzujące się dużym stopniem zwięzłości i niską zawartością azbestu sięgającą do około 20% w rurach azbestowo-cementowych. Są to jednocześnie najczęściej spotykane w krajowym budownictwie wyroby zawierające azbest. W przeciwieństwie do wyrobów miękkich emitują niskie ilości pyłów. Wyroby twarde to między innymi:

- płyty azbestowo-cementowe faliste,
- płyty azbestowo-cementowe płaskie prasowane,
- płyty azbestowo-cementowe KARO,
- rury azbestowo-cementowe,
- złącza, listwy, gąsiorzy wykonane z azbestocementu,
- płaszcze azbestowo-cementowe stosowane w izolacji rur w ciepłownictwie.

3.2. Właściwości i zastosowanie azbestu

Głównymi właściwościami fizykochemicznymi azbestu są:

- odporność na wysoką temperaturę,
- wysoka odporność na agresywne środowisko chemiczne,
- wysoka wytrzymałość mechaniczna oraz wysoka odporność na korozję.

Charakter włóknisty azbestu wraz z wyżej wspomnianymi cechami fizykochemicznymi pozwoliły na jego szerokie zastosowanie. Największe znaczenie oraz najszersze zastosowanie ze względu na swoje właściwości posiadał azbest biały – chryzotyl, azbest niebieski – krokidolit oraz azbest amozytowy. Przykładowe właściwości azbestu zebrano w poniższej tabeli.

Tabela 1. Charakterystyka właściwości fizykochemicznych wybranych odmian azbestu²

Właściwości	Chryzotyl	Krokidolit	Amozyt
Barwa	biała do jasno-zielonej, żółta	niebieska, lawendowa, zielona	brązowa, szara
Główny składnik chemiczny [%]	SiO ₂ – 38-42 MgO – 38-42 Fe ₂ O ₃ – 0-5 FeO – 0-3	SiO ₂ – 38-42 MgO – 38-42 Fe ₂ O ₃ – 13-18 FeO – 3-21	SiO ₂ – 49-52 MgO – 5-7 Fe ₂ O ₃ – 0-5 FeO – 35-40
Struktura włókna	bardzo liczne włókna, łatwo rozdzielne	włókniste	blaszkowate, grube
Długość włókien [mm]	0,2-200	0,2-17	0,4-40
Średnica włókien [mm]	0,03-0,08	0,06-1,2	0,15-1,5
Powierzchnia [m ² /mg]	10-27	2-15	1-6
Gęstość [g/cm ³]	2,55	3,3-3,5	3,4-3,5
Temperatura rozkładu [°C]	450-800	400-800	600-900
Temperatura topnienia [°C]	1515	1170	1395
Twardość wg Mosha	2,5-4,0	4,0	5,5-6,0
Odporność na kwasy	bardzo słaba	dobra	dość dobra
Odporność na zasady	bardzo dobra	dobra	dobra
Tekstura	elastyczna, jedwabista i twarda	elastyczna do łamliwej	łamliwa

Zastosowanie azbestu

Wymienione wcześniej właściwości fizykochemiczne azbestu wpłynęły na jego szerokie zastosowanie w kilku dziedzinach gospodarki.

² „Plan usuwania wyrobów zawierających azbest z obiektów użyteczności publicznej stanowiących lub będących w zarządzaniu, administrowaniu przez organy administracji publicznej na szczeblu wojewódzkim, powiatowym i gminnym”, Gliwice 2007.

W budownictwie azbest stosowano w wyrobach budowlanych takich jak: płyty faliste azbestowo-cementowe o zawartości azbestu od 10% do 13% służące do pokryć dachowych, płyty prasowane także służące za pokrycia dachowe, płyty KARO służące do pokryć dachowych lub elewacji, rury azbestowo-cementowe wysokociśnieniowe, kanalizacyjne o zawartości azbestu około 22%, a także płyty azbestowo-cementowe wykorzystywane w przegrodach ścian warstwowych i wbudowane w płyty warstwowe prefabrykowane – PW3/A. Azbest stosowano także wszędzie tam gdzie znajdowały się elementy narażone na wysoką temperaturę. Były to kłapy przeciwpożarowe, ciągi telekomunikacyjne, węzły ciepłownicze, obudowa klatek schodowych, przejścia kabli elektrycznych, przewodów ciepłowniczych i wentylacyjnych między stropami, zabezpieczenia konstrukcji stalowych. Azbest stosowano także w tkaninach wygłuszających hałas.

W przemyśle energetycznym azbest wykorzystywany był w elektrociepłowniach i elektrowniach, stanowił izolację kotłów, a także w uszczelnieniach urządzeń poddanych wysokiej temperaturze, w zaworach, wymiennikach ciepła. Szczególnie często wyroby zawierające azbest umiejscawiane były w kominach o dużej wysokości, chłodniach kominowych czy też rurach odprowadzających parę.

Wyroby zawierające azbest znalazły również zastosowanie w transporcie. Materiałów azbestowych używano do termoizolacji urządzeń grzewczych w elektrowozach, tramwajach, w termoizolacji silników pojazdów mechanicznych, elementach kolektorów wydechowych oraz w sprzęgłach i hamulcach. Bardzo powszechnie azbest stosowano w przemyśle stoczniowym, w statkach w miejscach narażonych na ogień.

3.3. Źródła narażenia na działanie azbestu

Ogólne źródła narażenia na działanie azbestu można podzielić na źródła związane z narażeniem niezawodowym i zawodowym człowieka.

Narażenie niezawodowe człowieka na działanie azbestu może wystąpić w następujących przypadkach:

1. Na terenach sąsiadujących z terenami przemysłowymi, w których stosowane są wyroby zawierające azbest.
2. Na terenach sąsiadujących z dzikimi składowiskami odpadów zawierających azbest, nieprawidłowo prowadzonymi składowiskami odpadów zawierających azbest oraz składowiskami odpadów komunalnych gdzie nielegalnie deponuje się odpady zawierające azbest.
3. U członków rodzin pracowników nieprzestrzegających przepisów i zasad bezpieczeństwa przy usuwaniu, demontażu, transporcie i składowaniu wyrobów i odpadów zawierających azbest.

4. W obiektach i pomieszczeniach w wyniku użytkowania wyrobów zawierających azbest stosowanych jako izolacje ognioodporne, akustyczne, wentylacyjne i klimatyzacyjne.
5. W obszarach wiejskich i miejskich w wyniku uszkodzeń mechanicznych oraz korozji ścian osłonowych i pokryć dachowych zawierających azbest.
6. W obszarach wiejskich i miejskich przy trasach komunikacyjnych o dużym natężeniu.

Narażenie zawodowe na działanie azbestu może wystąpić w następujących sytuacjach:

1. Podczas poboru prób do badań wyrobów azbestowych.
2. W trakcie zabezpieczania wyrobów zawierających azbest.
3. Podczas demontażu i usuwania wyrobów zawierających azbest.
4. Podczas unieszkodliwiania odpadów azbestowych.
5. W trakcie pakowania odpadów azbestowych.
6. W trakcie załadunku lub rozładunku odpadów azbestowych.

3.4. Wpływ azbestu na organizm człowieka

Wpływ azbestu na organizm człowieka związany jest bezpośrednio z wnikaniem włókien azbestowych do organizmu człowieka poprzez układ oddechowy. Włókna azbestu gromadzą się i zalegają w płucach. Występuje także w niewielkim stopniu wchłanianie azbestu przez skórę.

Największe zagrożenie dla zdrowia ludzi przejawia azbest w formie włókien respirabilnych. Włókna te mają grubość nie większą niż 3 µm, przez co trafiają do pęcherzyków płucnych. Najbardziej niebezpiecznym rodzajem azbestu dla organizmu człowieka jest azbest niebieski, czyli krokidolit, jednak wszystkie rodzaje przyjęto jako kancerogenne. Szczególna szkodliwość krokidolitu spowodowana jest faktem, iż ten gatunek azbestu nie ulega zmianom w środowiskach biologicznych. W odróżnieniu od azbestu niebieskiego, azbest biały, czyli chryzotyl podlega częściowemu rozpuszczeniu w płynach fizjologicznych, przez co jego szkodliwość jest mniejsza.

W wyniku przedostania się do organizmu ludzkiego pyłu azbestowego przez układ oddechowy mogą nastąpić takie zmiany chorobowe jak:

- pylica azbestowa – azbestoza,
- nowotwory złośliwe – rak płuc i opłucnej,
- zgrubienia opłucnej.

W wyniku oddziaływania azbestu na skórę mogą wystąpić zapalenia skórne, dermatozy i brodawki. Wdychany pył azbestowy usuwany jest z układu oddechowego za pośrednictwem śluzu poprzez odkrztuszanie lub połykanie. Usuwanie pyłu azbestu jest utrudnione przy innych chorobach układu oddechowego jak zapalenie oskrzeli. Szczególnie szkodliwe wydaje się być w połączeniu z narażeniem na pył

azbestowy, palenie papierosów. Ryzyko wystąpienia raka płuc wśród ludzi narażonych na pył azbestowy przy jednoczesnym paleniu papierosów zwiększa się około 50-krotnie w stosunku do osób niepalących i nienarażonych na pył azbestowy. Samo zawodowe narażenie na pył azbestowy zwiększa ryzyko wystąpienia raka płuc 5-krotnie.

4.Postępowanie z materiałami zawierającymi azbest

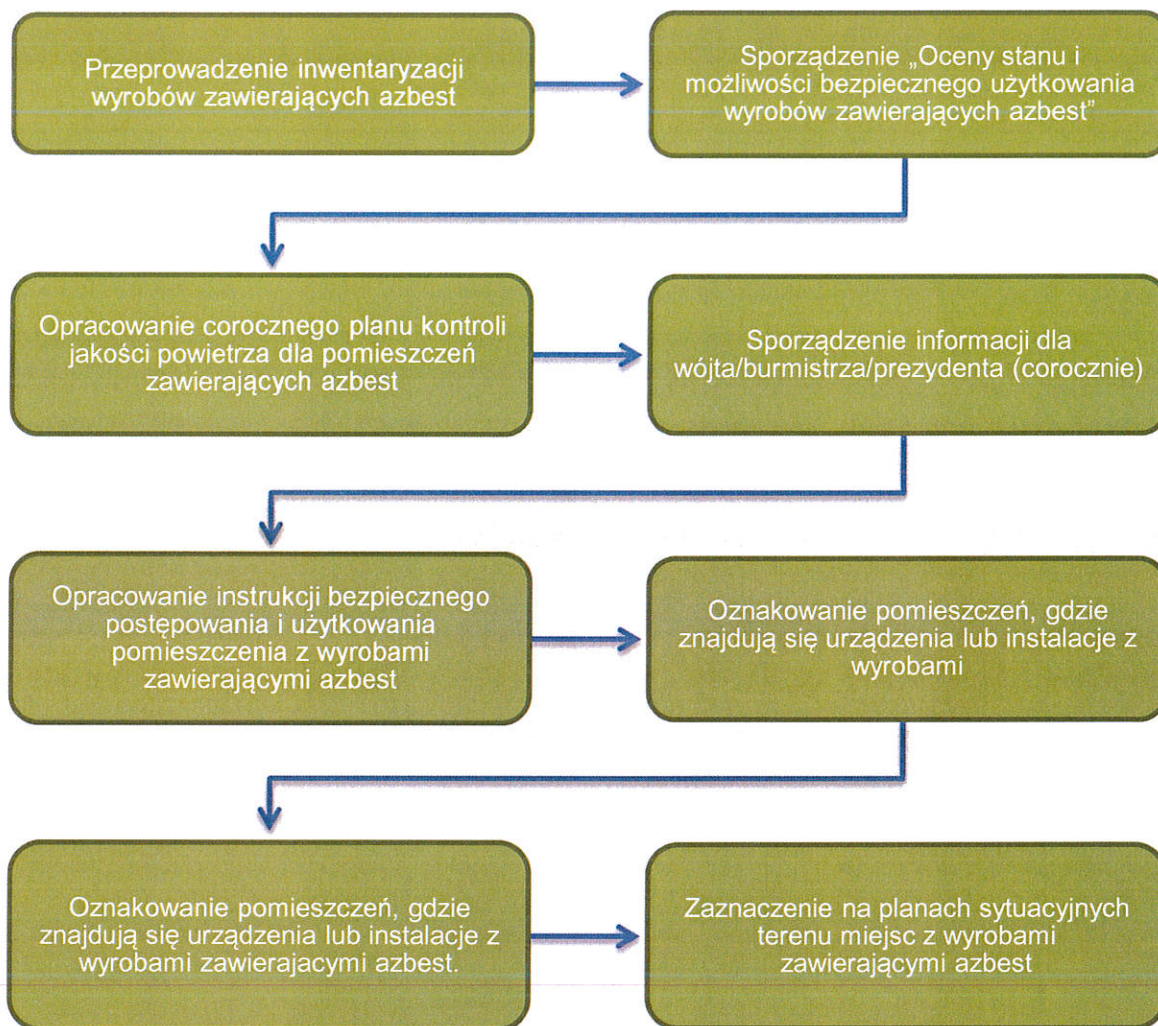
4.1.Obowiązki i postępowanie właścicieli/zarządców przy użytkowaniu obiektów/terenów z wyrobami zawierającymi azbest

Do głównych obowiązków właścicieli i zarządców przy użytkowaniu obiektów i terenów z wyrobami zawierającymi azbest należą³:

1. Przeprowadzenie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest.
2. Sporządzenie *Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest.*
3. Opracowanie i udostępnienie instrukcji bezpiecznego postępowania i użytkowania pomieszczenia z wyrobami zawierającymi azbest.
4. Oznakowanie pomieszczeń, gdzie znajdują się urządzenia lub instalacje z wyrobami zawierającymi azbest.
5. Opracowanie corocznego planu kontroli jakości powietrza dla pomieszczeń zawierających azbest.
6. Zaznaczenie na planach sytuacyjnych terenu miejsc z wyrobami zawierającymi azbest.

Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym właściciele i zarządcy wyrobów zawierających azbest zobligowani są do corocznego składania informacji o wyrobach zawierających azbest wraz z przeprowadzoną oceną stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest. Wzory formularzy stanowią załącznik nr 1 i nr 2 do niniejszego Programu.

³Podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra Gospodarki w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz.U. 2011 nr 8 poz. 31); Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2004 nr 71 poz. 649); Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2010 nr 162 poz. 1089).

źródło: Poradnik dla użytkowników wyrobów azbestowych, Warszawa 2008, zaktualizowany w/g stanu prawnego na dzień 24.02.2020 r.

Rysunek 1. Schemat procedury dotyczącej obowiązków i postępowania właścicieli i zarządców przy użytkowaniu obiektów i terenów z wyrobami zawierającymi azbest

4.2.Obowiązki i postępowanie właścicieli/zarządców, przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów lub terenów

Do głównych obowiązków właścicieli i zarządców przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów lub terenów należą⁴⁵:

1. Identyfikacja azbestu w wyrobach przeznaczonych do usunięcia.
2. Uzyskanie od wykonawcy prac świadectwa czystości powietrza po wykonaniu robót oraz jego przechowywanie przez minimum 5 lat.

⁴Podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2004 nr 71 poz. 649), , Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2010 nr 162 poz. 1089).

⁵Podstawa prawna: Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (tj. Dz.U.2019.0.1186 ze zm.).

źródło: Poradnik dla użytkowników wyrobów azbestowych, Warszawa 2008, zaktualizowany w/g stanu prawnego na dzień 24.02.2020 r.

Rysunek 2. Schemat procedury dotyczącej obowiązków i postępowania właścicieli i zarządców przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów i terenów zlokalizowanych na terenie Gminy Gniewkowo.

Zalecenie szczegółowe

Wszystkie przedsięwzięcia zawarte w *Programie usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Gniewkowo na lata 2021-2032*, które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko związane są z procesem demontażu azbestu i wyrobów zawierających azbest oraz ich utylizacją.

Prace demontażowe wyrobów azbestowych mogą stanowić zagrożenie dla występujących w okolicy organizmów żywych, w tym zwierząt. Należy pamiętać, iż w wyniku prowadzenia ww. prac dochodzić może do powstania kolizji na drodze „siedliska gatunków chronionych” a „remonty budynku”. Konsekwencją tego konfliktu może być utrata schronienia lub miejsca gniazdowania gatunków chronionych. Ważną sprawą jest przygotowanie miejsca tymczasowego magazynowania odpadów niebezpiecznych na placu budowy, jeszcze przed transportem na składowisko. Teren

prac powinien być wydzielony i zabezpieczony przed dostępem osób niepowołanych. Przy pracach elewacyjnych powinny być stosowane odpowiednie kurtyny zasłaniające fasadę obiektu, do podłoża, a teren wokół, objęty kurtyną, powinien być wyłożony folią, dla łatwego oczyszczania po każdej zmianie roboczej. Ponadto, aby chronić organizmy żywe, w tym zwierzęta i ludzi, należy zastosować kilka ogólnych zasad:

- Nawilżanie wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem i utrzymywanie w stanie wilgotnym przez cały czas pracy,
- Demontaż całych wyrobów (płyt, rur, kształtek itp.) bez jakiegokolwiek uszkodzenia, tam gdzie jest to technicznie możliwe,
- Odsparanie wyrobów trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych narzędzi mechanicznych, wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze,
- Prowadzenie kontrolnego monitoringu powietrza, w przypadku występowania przekroczeń dopuszczalnych stężeń pyłu azbestu w miejscu pracy, w tym również z wyrobami zawierającymi krokydolit,
- Składowanie na tej samej zmianie roboczej, usuniętych odpadów zawierających azbest, po ich szczelnym opakowaniu – na miejscu tymczasowego magazynowania odpadów,
- Codzienne staranne oczyszczanie strefy prac i terenu wokół, dróg wewnętrznych oraz maszyn i urządzeń – z wykorzystaniem podciśnieniowego sprzętu odkurzającego, zaopatrzonego w filtry HEPA lub na mokro. Niedopuszczalne jest ręczne zmiatanie na sucho, jak również czyszczenie pomieszczeń i narzędzi pracy przy użyciu sprężonego powietrza.
- Przed przystąpieniem do prac właściciel bądź zarządca obiektu zobowiązany jest sprawdzić czy w miejscu planowanych prac nie gniazdują ptaki (np. jaskółki czy jerzyki) bądź nietoperze. W przypadku stwierdzenia obecności w obiekcie gatunków chronionych ptaków prace należy prowadzić poza okresem lęgowym a w przypadku nietoperzy poza okresem lęgu i odchowania. Po przeprowadzeniu prac należy w miarę możliwości zachować możliwość gniazdowania i schronienia obecnych w obiekcie gatunków zwierząt. W przypadku braku możliwości zapewnienia schronienia zwierzętom w ich pierwotnym miejscu bytowania, należy zapewnić schronienie zastępcze (budki, boksy itp.).
- W stosunku do gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną gatunkową, konieczne może być uzyskanie zezwolenia na odstępstwa od zakazów określonych w art. 52 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o Ochronie Przyrody tj. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska bądź Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska mogą zezwolić na odstępstwa od zakazów w stosunku do gatunków objętych ochroną ścisłą bądź objętych ochroną częściową w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli nie spowoduje to zagrożenia dla dziko występujących populacji chronionych gatunków roślin, zwierząt lub grzybów.

Zgodnie ze stanowiskiem Regionalnej Rady Ochrony Przyrody oraz Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska należy pamiętać, aby:

- „Prowadzenie prac termomodernizacyjnych powiązanych z demontażem wyrobów zawierających azbest, powinno odbywać się w okresie od 16 października do 28 lutego, czyli poza okresem rozrodu większości gatunków zwierząt. W tym czasie wykonawca może bez zezwolenia zabezpieczyć wszelkie szczeliny i otwory wentylacyjne w budynku przed zajęciem ich przez zwierzęta i założenia gniazd, prowadzenia lęgów w następnym sezonie,
- W przypadku podejmowania prac od 1 marca do 15 października należy bezwzględnie:
 - Upewnić się, czy w obrębie remontowanych budynków nie występują miejsca lęgowe ptaków lub rozrodu nietoperzy – obserwacje dotyczące zasiedlenia budynku powinny zostać przeprowadzone przez eksperta ornitologa i chiropterologa w okresie możliwie najkrótszym poprzedzającym planowaną inwestycję.
 - W przypadku stwierdzenia zasiedlenia budynku przez chronione gatunki ptaków lub nietoperzy ekspert powinien wskazać dokładne miejsca ich przebywania tak, aby przed okresem lęgowym tych gatunków można było zamknąć nisze, szczeliny i dostępy do stropodachu wykorzystywane przez te zwierzęta. Demontażu wyrobów azbestowych najlepiej dokonać w terminie od 16 października do 28 lutego. W przypadku podejmowania prac od 1 marca do 15 października należy postępować zgodnie z zapisami ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. 2020 r., poz. 55 t.j.).
 - Po przeprowadzeniu prac remontowych należy, w miarę możliwości, umożliwić ptakom i nietoperzom dalsze występowanie w obiektach budowlanych, poprzez stwarzanie na remontowanych budynkach siedlisk zastępczych w postaci, np. budek lęgowych.
 - W przypadkach, gdy obiekt budowlany wykorzystywany był przez jerzyki Apusapus, a w ramach remontu stropodach budynku ocieplono materiałami sypkimi, należy całkowicie zrezygnować z pozostawiania otwartych otworów do stropodachów, gdyż materiały użyte do izolacji są niebezpieczne dla tego gatunku”.

Zastosowanie powyższych metod oraz zaleceń podczas prac mających na celu usunięcie wyrobów zawierających azbest pozwoli na zminimalizowanie ich negatywnego wpływu na zwierzęta i ludzi mieszkających w okolicy miejsca przeprowadzania prac.

Do utylizacji odpadów zawierających azbest zaleca się także wykorzystywanie najnowszych i najbardziej skutecznych metod.

4.3.Obowiązki podmiotów gospodarczych zajmujących się usuwaniem materiałów zawierających azbest, postępowanie przy pracach przygotowawczych do usuwania wyrobów zawierających azbest

Firma budowlana zajmująca się usuwaniem wyrobów zawierających azbest musi posiadać wpis do CEiDG lub do KRS, prowadzić ewidencję odpadów oraz sporządzać roczne sprawozdanie do marszałka województwa o wytwarzanych odpadach i sposobach gospodarowania nimi. Przed przystąpieniem do prac związanych z usuwaniem azbest, podmiot gospodarczy zobowiązany jest do⁶:

1. Przeszkolenia przez uprawnioną instytucję zatrudnianych pracowników z zakresu BHP oraz w zakresie przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z materiałami zawierającymi azbest.
2. Opracowania szczegółowego planu prac.
 - Plan prac powinien spełniać obowiązujące wymogi prawne, a w szczególności wymogi przedstawione w rozporządzeniu ministra gospodarki, pracy i polityki społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 roku w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2010 r. Nr 162 poz. 1089).
3. Posiadania niezbędnego wyposażenia technicznego.
4. Zgłoszenia prac budowlanych właściwemu organowi nadzoru budowlanego, a także właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy oraz właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu w terminie co najmniej 7 dni przed rozpoczęciem prac.

W trakcie przeprowadzania prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest, obowiązkiem wykonawcy jest odpowiednie przygotowanie miejsca prowadzonych prac. Przed rozpoczęciem właściwych prac demontażowych wykonawca zobowiązany jest do:

1. Odizolowania obszaru wykonywanych prac od otoczenia poprzez zastosowanie odpowiednich osłon zabezpieczających przenikanie azbestu do środowiska.
2. Ogrodzenia terenu prowadzonych prac stosując odpowiednie osłony.
3. Oznaczenia terenu wykonywanych prac tablicami informacyjnymi ostrzegającymi przed zagrożeniem związanym z azbestem – tablice te powinny zawierać ostrzeżenie w postaci: „Uwaga! Zagrożenie azbestem” oraz „Wstęp wzbroniony”.
4. W przypadku wykonywania prac elewacyjnych powinny być zastosowane kurtyny zasłaniające fasadę obiektu.

⁶Podstawa prawna: Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 71 poz. 649).

źródło: Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 71 poz. 649)

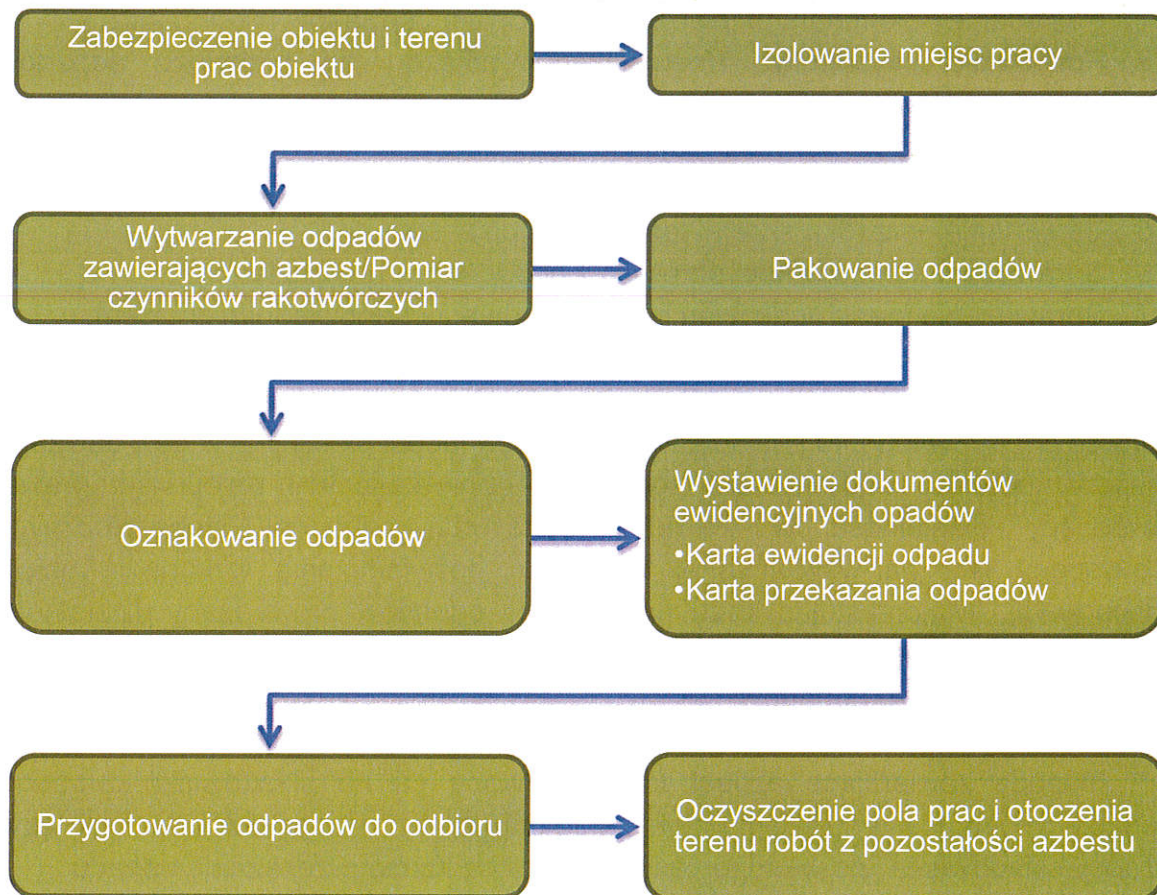
Rysunek 3. Wzór oznakowania wyrobów, odpadów i opakowań zawierających azbest lub wyroby zawierające azbest, a także miejsca ich występowania.

Zgodnie z treścią Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2010 nr 162 poz. 1089), wszystkie instalacje lub urządzenia zawierające azbest oraz rury azbestowo-cementowe powinny być oznakowane w następujący sposób:

- 1) oznakowanie zgodne z podanym wzorem powinno mieć wymiary: co najmniej 5 cm wysokości (H) i $\frac{1}{2}$ H szerokości;
- 2) oznakowanie powinno składać się z:
 - a) części górnej ($h = 40\% H$) zawierającej literę „a” w białym kolorze na czarnym tle,

- b) części dolnej (60 % H) zawierającej standardowy napis w białym lub czarnym kolorze na czerwonym tle; napis powinien być wyraźnie czytelny;
- 3) jeżeli wyrób zawiera krokidolit, standardowo stosowany zwrot „zawiera azbest” powinien być zastąpiony zwrotem „zawiera krokidolit/azbest niebieski”.

Po zakończeniu prac demontażowych teren robót oraz jego otoczenie należy doprowadzić do porządku. Wykonywane prace porządkowe należy wykonywać stosując metody uniemożliwiające emisję pyłu azbestowego do środowiska. Wykonawca prac jest także zobowiązany do przedstawienia zlecniodawcy pisemnego oświadczenia stwierdzającego prawidłowość wykonanych prac. W przypadku prac dotyczących azbestu miękkiego lub wyrobów zniszczonych i uszkodzonych, w pomieszczeniach oraz w przypadku prac obejmujących usuwanie krokidolitu wykonawca ma obowiązek przedstawienia wyników badań powietrza przeprowadzonych przez uprawnione do tego laboratorium lub instytucję.

źródło: Poradnik dla użytkowników wyrobów azbestowych, Warszawa 2008, zaktualizowany w/g stanu prawnego na dzień 24.02.2020 r.

Rysunek 4. Schemat procedury dotyczącej prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwarzania odpadów niebezpiecznych wraz z oczyszczaniem obiektu/terenu/instalacji

4.4.Zbieranie i transport odpadów zawierających azbest

Obowiązek właściwego przygotowania do transportu odpadów zawierających azbest spoczywa na wytwórcy odpadów. Posiadacz odpadów, który prowadzi działalność w zakresie zbierania odpadów jest zobowiązany do uzyskania zezwolenia na prowadzenie zbierania zgodnie z art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2019 r. poz. 701 ze zm.).

Transportujący odpady jest zobowiązany do uzyskania wpisu do rejestru zgodnie z art. 50 ust. 1 pkt 8a ww. ustawy o odpadach (Dz. U. z 2019 r. poz. 701 ze zm.).

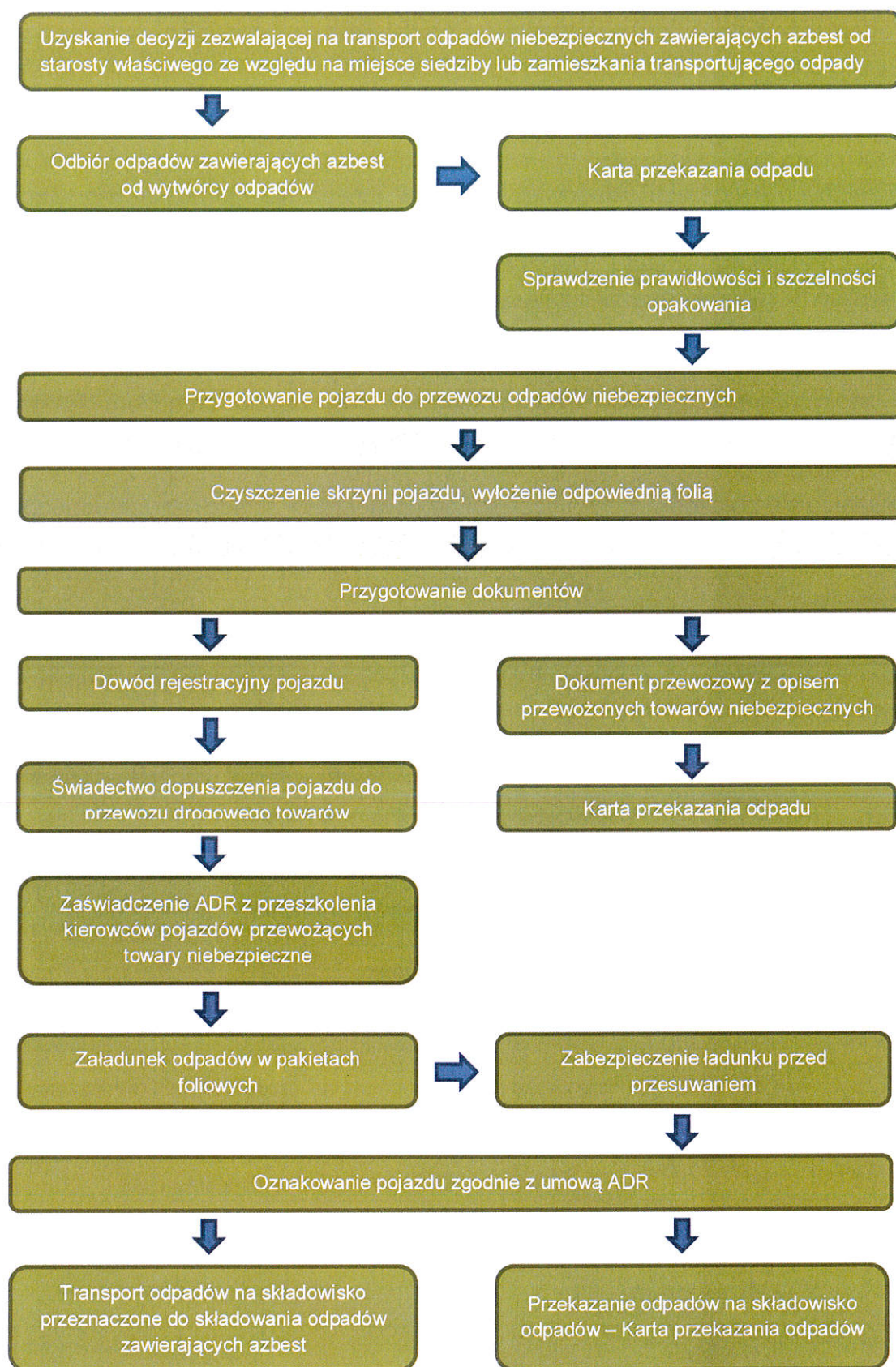
Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz. U. 2020, poz. 154 t.j.), do przedsiębiorcy prowadzącego działalność wyłącznie w zakresie transportu odpadów niebezpiecznych na składowisko należy:

1. Posiadanie karty przekazania odpadu z potwierdzeniem przejęcia odpadu.
2. Posiadanie dokumentu przewozowego z opisem odpadów niebezpiecznych.
3. Posiadanie świadectwa dopuszczenia pojazdu do przewozu odpadów niebezpiecznych.
4. Posiadanie przez kierowcę pojazdu zaświadczenia ADR o ukończeniu kursu dla kierowców pojazdów przewożących towary niebezpieczne.
5. Utrzymanie porządku skrzyni ładunkowej pojazdu.
6. Sprawdzenie umocowania przesyłki z odpadami w pojeździe.
7. Sprawdzenie stanu opakowań i ich oznakowania odpowiednim znakiem.

Należy zaznaczyć, iż przekazanie odpadów zawierających azbest przez wytwórcę odpadów innemu posiadaczowi odpadów niebezpiecznych w celu dalszego transportu powinno odbywać się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Prowadzący działalność w zakresie transportu odpadów niebezpiecznych zobowiązany jest na wspomnianej karcie do poświadczenia wykonania usługi transportowej. Wykorzystując kartę przekazania odpadów prowadzący działalność w zakresie transportu odpadów prowadzi także ilościową i jakościową ewidencję odpadów.

Odpady zawierające azbest transportowane są na składowisko odpadów niebezpiecznych. Następuje tam przekazanie odpadów posiadaczowi odpadów, czyli zarządcy składowiska i potwierdzenie tej operacji na karcie przekazania odpadu.

Poniższy schemat przedstawia procedurę dotyczącą przygotowania i transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

źródło: Poradnik dla użytkowników wyrobów azbestowych, Warszawa 2008, zaktualizowany w/g stanu prawnego na dzień 24.02.2020 r.

Rysunek 5. Schemat procedury dotyczącej przygotowania i transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

4.5. Unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest

Najbardziej powszechnym sposobem unieszkodliwiania azbestu jest jego składowanie. Materiały azbestowe nie mogą być poddawane odzyskowi czy innemu wykorzystaniu. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, odpady zawierające azbest mogą być składowane na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na wydzielonych kwaterach składowisk odpadów innych niż niebezpieczne. Zarządca składowiska przyjmując odpady zobowiązany jest do potwierdzenia tego faktu na karcie przekazania odpadu. Deponowanie odpadów zawierających azbest należy prowadzić w sposób zabezpieczający przed emisją pyłu azbestowego do powietrza. Podstawowym zadaniem w tym zakresie jest niedopuszczenie do rozszczelnienia foliowych opakowań, które to zawierają azbest. Opakowania z odpadami powinny być zdejmowane z pojazdu transportującego przy użyciu urządzeń dźwigowych układając je warstwami. Deponowane materiały azbestowe powinny zostać zabezpieczone dodatkową folią lub warstwą gruntu o grubości 5 cm. Zabronione jest poruszanie się pojazdów mechanicznych po powierzchni składowanych odpadów.

Tabela 2. Składowiska odpadów zawierających azbest na terenie województwa kujawsko – pomorskiego.

Lp.	Gmina	Miejscowość	Status
1.	Pruszcz	Małociechowo	Ogólnodostępne
2.	Piotrków Kujawski	Bycz	Ogólnodostępne

*bez uwzględnienia składowisk zakładowych

Poniżej przedstawiono szczegółowe dane dotyczące składowisk azbestu i materiałów azbestowych na terenie województwa kujawsko – pomorskiego.

Tabela 3. Składowisko ogólnodostępne – Małociechowo.

Małociechowo	
Charakter składowiska	Ogólnodostępne
Nazwa	Składowisko odpadów niebezpiecznych zawierających azbest w miejscowości Małociechowo
Ograniczenie terenowe	2.7549
Województwo	KUJAWSKO – POMORSKIE
Gmina	Pruszcz
Miejscowość	Małociechowo
Adres	86-120 Pruszcz, Małociechowo

Małociechowo	
Telefon	52 330 80 65, 52 332 08 26, 698 373 336, 698 364 471
Całkowita pojemność [m3]	188 147
Wolna pojemność [m3]	46 171
Kody przyjmowanych odpadów	170601, 170605
Godziny pracy	7:00-15:00 poniedziałek-piątek
Plan rozbudowy	Tak
Planowana pojemność	900 000
Planowana data uruchomienia	2016
Zarządca/Właściciel/Inwestor	ECO – POL Sp. z o.o.
Adres właściciela	ul. Dworcowa 9, 86-120 Pruszcz
Telefon stacjonarny	52 330 80 65
Telefon komórkowy	698 373 336
E-mail	ecopolpruszcz@gmail.com
Strona www	www.eco-pol.net.pl

źródło: www.bazaazbestowa.gov.pl

Tabela 4. Składowisko ogólnodostępne – Bycz.

Bycz	
Charakter składowiska	Ogólnodostępne
Nazwa	Składowisko Odpadów Niebezpiecznych Bycz
Ograniczenie terenowe	5.17
Województwo	KUJAWSKO – POMORSKIE
Gmina	Piotrków Kujawski
Miejscowość	Bycz

Bycz	
Adres	88-230 Piotrków Kujawski, Bycz 102/7
Telefon	880 001 001
Całkowita pojemność [m3]	36 625
Wolna pojemność [m3]	19 079
Kody przyjmowanych odpadów	170601, 170605
Godziny pracy	7:00-15:00 poniedziałek-piątek
Plan rozbudowy	Tak
Planowana pojemność	150 000
Planowana data uruchomienia	2018
Zarządca/Właściciel/Inwestor	Zakład Instalacji Sanitarnych Utylizacja Odpadów Władysław Lewandowski Sp. z o. o.
Adres właściciela	ul. Marszałkowska 18/8, 00-590
Telefon stacjonarny	-
Telefon komórkowy	880 001 001
E-mail	utilizacjaazbestu@gmail.com
Strona www	-

źródło: www.bazaazbestowa.gov.pl

Jak wynika z przedstawionych powyżej danych, obecnie na terenie województwa kujawsko – pomorskiego funkcjonują dwa ogólnodostępne składowiska odpadów. Najbliżej Gniewkowo i znajduje się składowisko w miejscowości Małociechowo, która oddalona jest o około 103 km.

4.6. Rejestr wyrobów zawierających azbest.

Jednym z narzędzi monitoringu realizacji „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, prowadzonym przez Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii, jest baza azbestowa (www.bazaazbestowa.gov.pl).

Baza azbestowa to narzędzie informatyczne do gromadzenia i przetwarzania informacji uzyskanych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest, dostępne dla

wszystkich jednostek samorządu terytorialnego. Wprowadzanie i aktualizowanie danych w Bazie Azbestowej jest obowiązkiem każdego wójta, burmistrza i prezydenta miasta, a także marszałka województwa. Dane wprowadzane do Bazy Azbestowej pochodzą od właścicieli i użytkowników nieruchomości, na których są wykorzystywane wyroby zawierające azbest. Aktualne dane z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest są podstawą do ubiegania się o środki finansowe na usuwanie wyrobów zawierających azbest.⁷

5. Gospodarowanie wyrobami i odpadami zawierającymi azbest

5.1. Wyroby zawierające azbest

Na terenie Gminy Gniewkowo przeprowadzono działania, mające na celu określenie lokalizacji, stanu oraz ilości wyrobów zawierających azbest. Na podstawie uzyskanych informacji opracowane zostało tabelaryczne zestawienie obiektów, na których występuje azbest.

W zestawieniu uwzględniono numery ewidencyjne działek i obrębów. Zgodnie z obowiązującymi wytycznymi Ministerstwa Przemysłu i Technologii, w celu ustalenia ilości wyrobów zawierających azbest w jednostce wagowej, stosuje się wskaźnik przeliczeniowy, który wynosi 15 kg na każdy m² eternitu. Przelicznik ten dotyczy pokryć dachowych i elewacyjnych (użytkowanych i zdeponowanych), które zawierają azbest. Z przedstawionych danych wynika, że wyroby zawierające azbest na terenie Gminy Gniewkowo to głównie faliste i płaskie płyty azbestowo-cementowe, służące jako pokrycie dachowe w budynkach mieszkalnych oraz budynkach zabudowy gospodarczej.

Na terenie Gminy Gniewkowo występuje 3 111,817 Mg wyrobów zawierających azbest, użytkowanych przez osoby fizyczne i 290,990 Mg wyrobów zawierających azbest użytkowanych przez osoby prawne.

Szczegółowe informacje na temat rodzaju oraz ilości wyrobów zawierających azbest zawarte zostały w wynikach inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Gniewkowo, które zasiliły Bazę Azbestową (www.bazaazbestowa.gov.pl).

5.2. Sposób unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest

Zbiórka i transport odpadów

Wymagania dotyczące transportu odpadów zawierających azbest przedstawione zostały w rozdziale 4.4. Wybór przedsiębiorcy zajmującego się demontażem oraz transportem wyrobów zawierających azbest leży w gestii użytkownika wyrobów. Przedsiębiorcy prowadzący działalność związaną z tematyką

⁷www.bazaazbestowa.gov.pl

wyrobów zawierających azbest mają możliwość wprowadzenia swoich danych do Bazy azbestowej (www.bazaazbestowa.gov.pl)

Termiczne unieszkodliwianie odpadów azbestowych

Jak wynika z dostępnych kart charakterystyk azbestu, odmiana chryzotylowa topi się w temperaturze przekraczającej 1500°C, natomiast odmiana amfibolowa w temperaturze bliskiej 1200°C. Przedstawione powyżej dane wskazują, iż termiczny kierunek unieszkodliwiania odpadów azbestowych, przy wykorzystaniu dostępnych instalacji do spalania odpadów niebezpiecznych, jest na chwilę obecną nierealny.

Chemiczne unieszkodliwianie odpadów azbestowych

Chemiczny sposób unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest polega na odpowiednim rozdrobnieniu odpadów, a następnie ich roztapianiu w 40% roztworze kwasu fluorowodorowego. Produktem przeprowadzonej reakcji są fluorki wapnia oraz krzemionka. Reakcja powinna prowadzona być w reaktorach, w temperaturze 60-65°C. Ograniczeniem rozpowszechnienia tej metody utylizacji są wysokie koszty.

Składowanie odpadów azbestowych

Jest to niewątpliwie najbardziej rozpowszechniony sposób unieszkodliwiania odpadów. Z racji omawianych wcześniej właściwości fizykochemicznych azbestu, z których odporność na działanie czynników atmosferycznych, kruchość i łamliwość stanowią, iż wszelkie prace na składowiskach przyjmujących odpady azbestowe, winny być prowadzone z zachowaniem szczególnych zasad BHP.

Odpady w postaci materiałów zawierających azbest kierowane będą na jedno ze składowisk zlokalizowanych na terenie województwa kujawsko - pomorskiego. Szczegółowe informacje dotyczące funkcjonujących oraz planowanych składowisk zawarte zostały w rozdziale 4.5.

5.3 Harmonogram realizacji Programu

Zgodnie z *Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032*, aby zrealizować trzy główne cele jakimi są:

1. Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest.
2. Minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu.
3. Likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko, należy skupić się na realizacji zadań, które podzielono na pięć grup tematycznych:
 - Zadania legislacyjne.
 - Działania edukacyjno-informacyjne obejmujące:
 - działania skierowane do dzieci i młodzieży, szkolenia pracowników administracji rządowej i samorządowej,
 - opracowywanie materiałów informacyjnych i edukacyjnych,

- ocenę i promocję technologii unieczniania włókien azbestu w odpadach azbestowych, organizację krajowych i międzynarodowych szkoleń, seminariów, konferencji, kongresów i udział w nich.
- Zadania w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest obejmujące:
 - usuwanie wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych,
 - oczyszczanie terenów nieruchomości,
 - oczyszczanie obiektów użyteczności publicznej, miejsc publicznych, terenów byłych zakładów produkujących wyroby zawierające azbest,
 - budowę składowisk odpadów azbestowych oraz budowę instalacji i urządzeń do unieczniania włókien azbestu w odpadach azbestowych,
 - zadania wspierające, w tym wsparcie finansowe opracowywania programów usuwania wyrobów zawierających azbest oraz oczyszczania terenów z azbestu na wszystkich szczeblach.
- Monitoring realizacji Programów postaci elektronicznego Systemu Informacji Przestrzennej monitoringu procesu usuwania wyrobów zawierających azbest.
- Działania w zakresie oceny narażenia i ochrony zdrowia, w tym działalność Ośrodka Referencyjnego Badań i Oceny Ryzyka Zdrowotnego Związanych z Azbestem.

Realizacja znacznej większości zadań wyznaczonych w ramach wyżej wymienionych grup tematycznych nie leży w gestii samorządów szczebla gminnego, a tym samym Gminy Gniewkowo.

W poniższej tabeli przedstawiono praktyczne możliwości Gminy Gniewkowo w kwestii zadań, których realizacja przyczyni się do skutecznej realizacji celów niniejszego *Programu*, stanowiąc jednocześnie harmonogram działań na lata 2021-2032.

Tabela 5. Harmonogram działań na lata 2021-2032.

Lp.	Zadanie	Zakres działania	Termin realizacji
1.	Działania edukacyjno-informacyjne	• informowanie poprzez stronę internetową lub ulotki o działaniach gminy podjętych w celu likwidacji azbestu, • udostępnienie informacji poprzez stronę internetową o aktualnych aktach prawnych regulujących sposób zabezpieczenia, usuwania i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest.	2021 - 2032
2.	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	• prowadzenie rejestru wniosków mieszkańców o dofinansowanie, • pozyskiwanie środków na realizację <i>Programu</i>.	
3.	Monitoring realizacji programu	• aktualizacja inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie gminy,	

		• sprawozdawczość w zakresie realizacji <i>Programu</i>	
--	--	---	--

6. Koszty realizacji *Programu*

W celu określenia niezbędnych kosztów związanych z realizacją niniejszego *Programu* oszacowane zostały wszelkie potrzebne wielkości dotyczące środków finansowych.

W celu określenia szacunkowych wartości posłużono się obecnymi wskaźnikami oraz cenami materiałów dostępnymi na stronach internetowych podmiotów gospodarczych zajmujących się usługami budowlanymi oraz sprzedażą materiałów budowlanych, prowadzących działalność na terenie lub w pobliżu Gminy Gniewkowo.

6.1. Koszty usunięcia wszystkich materiałów zawierających azbest

Na całkowity koszt usunięcia materiałów zawierających azbest składają się: koszt usunięcia materiałów zawierających azbest z obiektu budowlanego oraz koszt transportu i unieszkodliwienia odpadów zawierających azbest.

Dla potrzeb niniejszego *Programu* przyjęto następujące wskaźniki cenowe, odzwierciedlające obowiązujące ceny w 2020 roku.

Tabela 6. Uśredniona cena związana z usuwaniem materiałów azbestowych z terenu Gminy Gniewkowo.

Usługi	Cena netto
Demontaż azbestu, usługowe pakowanie odpadów poza terenem składowiska, koszt transportu i unieszkodliwianie odpadów o kodzie 17 06 05* (materiały konstrukcyjne zawierające azbest)	750 zł / 1 Mg

źródło: firmy zarejestrowane na www.bazaazbestowa.gov.pl

Należy pamiętać, iż na finalną wysokość ceny ww. usług wpływa wiele czynników, m.in.:

- ilość materiałów zawierających azbest,
- rodzaj materiałów zawierających azbest,
- lokalizacja wyrobu zawierającego azbest (np. dach lub ściany),
- w przypadku pokryć dachowych – rodzaj dachu (np. jedno- lub dwuspadowy),
- odległość od miejsca utylizacji odpadów,
- stan materiałów zawierających azbest.

W celu oszacowania kosztów usuwania, pakowania, unieszkodliwiania odpadów posłużono się danymi przekazanymi przez podmioty zarejestrowane w Bazie Azbestowej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Podczas obliczeń przyjęto, iż materiały zawierające azbest pakowane będą poza terenem składowiska.

Koszt usunięcia i utylizacji 1 Mg wyrobów azbestowych oszacowano na poziomie 750 zł netto. Całkowity koszt usunięcia i utylizacji zinwentaryzowanej ilości wyrobów azbestowych to około 2 580 000,00 zł netto.

7. Możliwości pozyskania środków finansowych na działania związane z usuwaniem azbestu

W myśl *Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032* do pokrycia kosztów związanych z usunięciem i unieszkodliwieniem materiałów zawierających azbest zobowiązani są właściciele – zarządcy obiektów.

Burmistrz Gniewkowa podejmuje działania mające na celu usprawnienie procesu usuwania materiałów azbestowych, a także likwidacji skutków ich szkodliwości dla mieszkańców i środowiska. W tym celu jest możliwość skorzystania z dofinansowania ww. działań ze środków własnych gminy.

Zgodnie z „*Programem oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009 – 2032*” istnieją następujące podstawowe instrumenty dofinansowania demontażu, transportu i unieszkodliwiania usuniętych wyrobów zawierających azbest:

- Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
- Fundusze Unii Europejskiej.
- Bank Ochrony Środowiska S.A.

W poszczególnych województwach instrumenty finansowe wspierające bezpieczne eliminowanie z użytkowania wyrobów azbestowych oferowane są przez następujące instytucje:

- Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
- Bank Ochrony Środowiska S.A. (BOŚ) we współpracy z WFOŚiGW.
- Regionalne Programy Operacyjne dla poszczególnych województw.

W poniższych rozdziałach podaje się informacje nt. instrumentów finansowania działań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest.

7.1.Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

W celu wsparcia działań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki odpadami, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska w Warszawie opracował oraz od 2019 roku przystąpił do wdrażania „Ogólnopolskiego programu finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest”. Celem ww. Programu jest wzrost ilości unieszkodliwionych odpadów zawierających azbest.

7.2.Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

WFOŚiGW w Toruniu prowadzi nabory wniosków na dofinansowanie zadań przy udziale środków z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach programu priorytetowego: „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest” związanych z realizacją gminnych programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest.

Celem działania jest unieszkodliwianie oraz zabezpieczenie azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie województwa kujawsko-pomorskiego poprzez realizację zadań wynikających z gminnych programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest. W ramach tego Programu udzielone jest dofinansowanie na przedsięwzięcia w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest.

Szczegółowe informacje: <https://www.wfosigw.torun.pl>

7.3.Bank Ochrony Środowiska S.A.

Bank Ochrony Środowiska S.A. w porozumieniu z WFOŚiGW udziela kredytów na działania związane m.in. z usuwaniem materiałów zawierających azbest.

Przedmiot kredytowania

Realizacja inwestycji związanych z usuwaniem i unieszkodliwianiem azbestu i wyrobów zawierających azbest.

Zakres kredytowania

Wymiana powierzchni dachowych lub elewacyjnych wykonanych z materiałów zawierających azbest.

Koszty kwalifikowane:

- roboty demontażowe, transport i unieszkodliwianie odpadu zawierającego azbest,
- zakup materiałów do wykonania zamiennych pokryć dachowych lub elewacyjnych,
- roboty budowlano-montażowe związane z wykonaniem zamiennych pokryć dachowych lub elewacyjnych.

Finansowaniu ze środków kredytu nie podlegają:

- opracowanie dokumentacji projektowej,
- obsługa geodezyjna,
- nadzór budowlany.

Kredytobiorcy:

Wszyscy ubiegający się z wyjątkiem jednostek samorządu terytorialnego oraz osób fizycznych

Szczegóły:

- maksymalna kwota kredytu: 5.000.000 zł i nie więcej niż 80% kosztów realizowanej inwestycji oraz nie więcej niż wysokość kosztów kwalifikowanych,
- okres realizacji inwestycji: do 12 miesięcy od daty postawienia przez Bank kredytu do dyspozycji Kredytobiorcy,
- maksymalny okres kredytowania: do 10 lat,
- okres dopłat do oprocentowania: 5 lat,
- okres karencji w spłacie kapitału: do 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy kredytowej,
- oprocentowanie: zgodne z tabelą oprocentowania banku, pomniejszone o dopłatę WFOŚiGW,
- prowizja przygotowawcza i opłata aranżacyjna: 2% kwoty udzielonego kredytu lecz nie mniej niż 200 zł.

Więcej informacji: www.bosbank.pl

7.4. Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju

Co roku Ministerstwo Rozwoju wspiera finansowo realizację zadań wynikających z „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”. Większość działań ukierunkowanych jest na wsparcie jednostek samorządu terytorialnego, w formie bezpośredniego wsparcia np. na opracowanie programów usuwania wyrobów zawierających azbest lub też pośrednio w formie materiałów informacyjno – edukacyjnych: ulotek, plakatów, poradników. Wsparcie finansowe dotyczyć może także działań związanych z demontażem i unieszkodliwieniem wyrobów zawierających azbest. Wymogiem uczestnictwa w konkursie jest opracowany i uchwalony Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Gniewkowo z uwzględnieniem numerów ewidencyjnych działek i obszarów ewidencyjnych. Konkursowy tryb wyboru wykonawców zadań umożliwia realizację i finansowanie działań innowacyjnych, ale zawsze zgodnych z zadaniami wskazanymi w Programie.

Więcej informacji na temat konkursu można znaleźć na stronie www.mpit.gov.pl.

8. Monitoring realizacji *Programu*

Monitoring realizacji *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Gniewkowo na lata 2021-2032* pozwoli na bieżącą analizę, a także kontrolę zgodności założeń *Programu* z rzeczywistymi działaniami, które podejmowane będą przez właścicieli obiektów.

W celu umożliwienia prowadzenia monitoringu realizacji *Programu*, wyznaczono wskaźniki, służące do oceny wdrażania *Programu usuwania azbestu dla Gminy Gniewkowo na lata 2021-2032*. Wskaźniki te zestawione zostały poniżej.

Wyznaczone wskaźniki służące do oceny wdrażania *Programu* w poszczególnych latach:

Tabela 7. Wskaźniki monitoringu Programu usuwania azbestu.

Lp.	Wskaźnik monitoringu
1.	Ilość wyrobów zawierających azbest w m ²
2.	Ilość wyrobów zawierających azbest w Mg
3.	Szacowany koszt usunięcia i utylizacji wszystkich wyrobów zawierających azbest

Na podstawie bazy danych o lokalizacji oraz powierzchni pokryć dachowych wykonanych z płyt azbestowo-cementowych oraz proponowanych powyżej wskaźników oceny wdrażania *Programu*, możliwe będzie monitorowanie *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Gniewkowo na lata 2021-2032*.

9. Streszczenie

W treści *Programu* przedstawiono charakterystykę azbestu z uwzględnieniem budowy i rodzaju azbestu, właściwości i zastosowania azbestu, źródeł narażenia na działanie azbestu oraz wpływu azbestu na organizm człowieka. W sposób opisowy oraz na schematach podano sposoby postępowania z materiałami zawierającymi azbest, w tym: obowiązki i postępowanie właścicieli i zarządców przy użytkowaniu obiektów i terenów z wyrobami zawierającymi azbest, obowiązki i postępowanie przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz ich transportu. Podano lokalizację składowisk odpadów zawierających azbest.

Zgodnie z obowiązującymi wytycznymi, w celu ustalenia ilości wyrobów zawierających azbest w jednostce wagowej, stosuje się wskaźnik przeliczeniowy, który wynosi 15 kg na każdy m² eternitu. Przelicznik ten dotyczy pokryć dachowych i elewacyjnych, zawierających azbest. Z przedstawionych danych wynika, że wyroby zawierające azbest na terenie Gminy Gniewkowo to głównie faliste i płaskie płyty azbestowo-cementowe służące, jako pokrycie dachowe w budynkach mieszkalnych

oraz budynkach zabudowy gospodarczej. Obiekty, w których znajdują się wyroby zawierające azbest na terenie Gminy Gniewkowo to głównie domy mieszkalne oraz budynki gospodarcze. Szczegółowe informacje na temat rodzaju oraz ilości wyrobów zawierających azbest występujących na terenie Gminy Gniewkowo zawarte zostały w wynikach inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Gniewkowo, które wprowadzone zostały do rządowej Bazy Azbestowej (www.bazaazbestowa.gov.pl). Przewidywany koniec realizacji Programu wyznaczony został zgodnie z *Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu* i przypada na rok 2032. Data ta wydaje się odległa, jednak z uwagi na ilość materiałów zawierających azbest na terenie Gminy Gniewkowo oraz koszty związane z ich usunięciem, należy systematycznie realizować założenia niniejszego *Programu*.

Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym właściciele i zarządcy wyrobów zawierających azbest zobligowani są do corocznego składania informacji o wyrobach zawierających azbest wraz z przeprowadzoną oceną stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest. Wzory formularzy stanowią załącznik nr 1 i nr 2 do niniejszego Programu.

10. Materiały źródłowe

1. GUS – Bank danych lokalnych; www.stat.gov.pl/bdl/;
2. <http://www.funduszeuropejskie.gov.pl>;
3. Plan usuwania wyrobów zawierających azbest z obiektów użyteczności publicznej stanowiących lub będących w zarządzaniu, administrowaniu przez organy administracji publicznej na szczeblu wojewódzkim, powiatowym i gminnym;
4. Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032;
5. www.bazaazbestowa.pl;
6. www.nfosigw.gov.pl;
7. www.wfosigw.torun.pl;
8. www.bosbank.pl;
9. www.mpit.gov.pl.

ZAŁĄCZNIK NR 1 - INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾

1. Nazwa miejsca/urzędu/instalacji, adres²⁾:
województwo kujawsko-pomorskie, powiat inowrocławski, Gmina Gniewkowo
.....
2. Wykorzystujący wyroby zawierające azbest – imię i nazwisko lub nazwa i adres:
.....
.....
3. Tytuł własności.....
4. Rodzaj zabudowy³⁾:
 - ☐ budynek mieszkalny,
 - ☐ budynek gospodarczy,
 - ☐ budynek przemysłowy,
 - ☐ budynek mieszkalno-gospodarczy,
 - ☐ inny.
5. Numer działki ewidencyjnej⁴⁾:
.....
6. Numer obrębu ewidencyjnego⁴⁾:
.....
7. Nazwa, rodzaj wyrobu⁵⁾:
 - ☐ płyty azbestowo-cementowe faliste stosowane w budownictwie,
 - ☐ płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
 - ☐ inne:.....
8. Ilość posiadanych wyrobów⁶⁾:
.....m²
9. Stopień pilności⁷⁾:
 - ☐ I - wymagane pilnie usunięcie (wymiana na wyrób bezazbestowy) lub zabezpieczenie,
 - ☐ II - wymagana ponowna ocena w terminie do 1 roku,
 - ☐ III - wymagana ponowna ocena w terminie do 5 lat.
10. Zaznaczenie miejsca występowania wyrobów⁸⁾:
 - a) nazwa i numer dokumentu:
.....
 - b) data ostatniej aktualizacji:
.....
11. Przewidywany termin usunięcia wyrobów:
rok 2032 /
12. Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest przekazanych do unieszkodliwienia⁶⁾:
.....

Data:.....2020 r.

Podpis:.....

¹⁾ Za wyrób zawierający azbest uznaje się każdy wyrób zawierający wagowo 0,1 % lub więcej azbestu.

²⁾ Adres faktycznego miejsca występowania azbestu należy uzupełnić w następującym formacie: województwo, powiat, gmina, miejscowość, ulica, numer nieruchomości.

³⁾ Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, budynek mieszkalno-gospodarczy, inny.

⁴⁾ Należy podać numer działki ewidencyjnej i numer obrębu ewidencyjnego faktycznego miejsca występowania azbestu.

⁵⁾ Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

– płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie, – płyty faliste azbestowo-cementowe stosowane w budownictwie, – rury i złącza azbestowo-cementowe, – rury i złącza azbestowo-cementowe pozostawione w ziemi, – izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest, – wyroby cierne azbestowo-kauczukowe, – przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione, – szczeliwa azbestowe, – taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki, – wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych, – papier, tektura, – drogi zabezpieczone (drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, po trwałym zabezpieczeniu przed emisją włókien azbestu), – drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, ale niezabezpieczone trwale przed emisją włókien azbestu,

– inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura, podać jakie.

⁶⁾ Ilość wyrobów zawierających azbest należy podać w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (kg, m², m³, m.b., km).

⁷⁾ Według „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” określonej w załączniku

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy
Gniewkowo na lata 2021-2032 wraz z inwentaryzacją wyrobów zawierających
azbest

nr 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów
i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649 oraz z 2010 r.
Nr 162, poz. 1089).

⁸⁾ Nie dotyczy osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami. Należy podać nazwę i numer dokumentu oraz datę jego ostatniej aktualizacji,
w którym zostały oznaczone miejsca występowania wyrobów zawierających azbest, w szczególności planu sytuacyjnego terenu instalacji
lub urządzenia zawierającego azbest, dokumentacji technicznej.

ZAŁĄCZNIK NR 2 - OCENA STANU I MOŻLIWOŚCI BEZPIECZNEGO UŻYTKOWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

OCENA

stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Nazwa miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej:

- ☐ pokrycie dachu,
☐ elewacja,
☐ inne:

Adres miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej:

Gmina Gniewkowo

Rodzaj zabudowy¹⁾:

- ☐ budynek mieszkalny,
☐ budynek gospodarczy,
☐ budynek przemysłowy,
☐ budynek mieszkalno-gospodarczy,
☐ inne.

Numer działki ewidencyjnej²⁾:

Numer obrębu ewidencyjnego²⁾:

Nazwa, rodzaj wyrobu³⁾:

- ☐ płyty azbestowo-cementowe faliste stosowane w budownictwie,
☐ płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
☐ inne:

Ilość wyrobów⁴⁾:

Data sporządzenia poprzedniej oceny⁵⁾:

Grupa/ nr	Rodzaj i stan wyrobu	Punkty	Ocena
1	2	3	4
I	Sposób zastosowania azbestu		
1	Powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem (torkret)	30	
2	Tynk zawierający azbest	30	
3	Lekkie płyty izolacyjne z azbestem (ciężar obj. < 1 000 kg/m ³)	25	
4	Pozostałe wyroby z azbestem (np. pokrycia dachowe, elewacyjne)	10	
II	Struktura powierzchni wyrobu z azbestem		
5	Duże uszkodzenia powierzchni, naruszona struktura włókien	60	
6	Niewielkie uszkodzenia powierzchni (rysy, odpryski, załamania), naruszona struktura włókien	30	
7	Ścisła struktura włókien przy braku warstwy zabezpieczającej lub jej dużych ubytkach	15	
8	Warstwa zabezpieczająca bez uszkodzeń	0	
III	Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem		
9	Wyrób jest przedmiotem jakichś prac	30	
10	Wyrób bezpośrednio dostępny (do wysokości 2 m)	15	
11	Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne	10	
12	Wyrób narażony na wstrząsy i drgania lub czynniki atmosferyczne	10	
13	Wyrób nie jest narażony na wpływy zewnętrzne	0	

IV	Miejsce usytuowania wyrobu w stosunku do pomieszczeń użytkowych		
14	Bezpośrednio w pomieszczeniu	30	
15	Za zawieszonym, nieszczelnym sufitem lub innym pokryciem	25	
16	W systemie wentylacji pomieszczenia (kanały wentylacyjne)	25	
17	Na zewnątrz obiektu (np. tynk)	20	
18	Elementy obiektu (np. osłony balkonowe, filarki międzyokienne)	10	
19	Za zawieszonym szczelnym sufitem lub innym pokryciem, ponad pyłoszczelną powierzchnią lub poza szczelnym kanałem wentylacyjnym	5	
20	Bez kontaktu z pomieszczeniem (np. na dachu odizolowanym od pomieszczeń mieszkalnych)	0	
V	Wykorzystanie miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej		
21	Regularne przez dzieci, młodzież lub sportowców	40	
22	Stałe lub częste (np. zamieszkanie, miejsce pracy)	30	
23	Czasowe (np. domki rekreacyjne)	15	
24	Rzadkie (np. strychy, piwnice, komórki)	5	
25	Nieużytkowane (np. opuszczone zabudowania mieszkalne lub gospodarskie, wyłączone z użytkowania obiekty, urządzenia lub instalacje)	0	
SUMA PUNKTÓW OCENY			
STOPIEŃ PILNOŚCI			

UWAGA: W każdej z pięciu grup arkusza należy wskazać co najmniej jedną pozycję. Jeśli w grupie zostanie wskazana więcej niż jedna pozycja, sumując punkty z poszczególnych grup, należy uwzględnić tylko pozycję o najwyższej punktacji w danej grupie. Sumaryczna liczba punktów pozwala określić stopień pilności:

Stopień pilności I od 120 punktów

wymagane pilnie usunięcie (wymiana na wyrób bezazbestowy) lub zabezpieczenie

Stopień pilności II od 95 do 115 punktów

wymagana ponowna ocena w terminie do 1 roku

Stopień pilności III do 90 punktów

wymagana ponowna ocena w terminie do 5 lat

.....
Oceniający
(imię i nazwisko)

.....
Właściciel/Zarządca
(podpis)

..... r., Gniewkowo
(data, miejscowość)

.....
(adres lub pieczęć z adresem)

Objaśnienia:

- ¹⁾ Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, inny.
- ²⁾ Należy podać numer obrębu ewidencyjnego i numer działki ewidencyjnej faktycznego miejsca występowania azbestu.
- ³⁾ Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:
 - płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
 - płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
 - rury i złącza azbestowo-cementowe,
 - izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
 - wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
 - przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
 - szczeliwa azbestowe,
 - taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
 - wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
 - papier, tektura,
 - inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura, podać jakie.
- ⁴⁾ Ilość wyrobów azbestowych podana w jednostkach masy (Mg) oraz w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (m², m³, mb).
- ⁵⁾ Należy podać datę przeprowadzenia poprzedniej oceny; jeśli jest to pierwsza ocena, należy wpisać „pierwsza ocena”.

Spis tabel

Tabela 1. Charakterystyka właściwości fizykochemicznych wybranych odmian azbestu	7
Tabela 2. Składowiska odpadów zawierających azbest na terenie województwa kujawsko – pomorskiego.	20
Tabela 3. Składowisko ogólnodostępne – Małociechowo.....	21
Tabela 4. Składowisko ogólnodostępne – Bycz.....	21
Tabela 5. Harmonogram działań na lata 2021-2032.....	25
Tabela 6. Uśredniona cena związana z usuwaniem materiałów azbestowych z terenu Gminy Gniewkowo.....	266
Tabela 7. Wskaźniki monitoringu Programu usuwania azbestu.....	30

Spis rysunków

Rysunek 1. Schemat procedury dotyczącej obowiązków i postępowania właścicieli i zarządców przy użytkowaniu obiektów i terenów z wyrobami zawierającymi azbest.....	11
Rysunek 2. Schemat procedury dotyczącej obowiązków i postępowania właścicieli i zarządców przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów i terenów zlokalizowanych na terenie Gminy Gniewkowo.	12
Rysunek 3. Wzór oznakowania wyrobów, odpadów i opakowań zawierających azbest lub wyroby zawierające azbest, a także miejsca ich występowania.....	16
Rysunek 4. Schemat procedury dotyczącej prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwarzania odpadów niebezpiecznych wraz z oczyszczaniem obiektu/terenu/instalacji	17
Rysunek 5. Schemat procedury dotyczącej przygotowania i transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.....	19

ZAŁĄCZNIK NR 3 - SZCZEGÓŁOWE ZESTAWIENIE INWENTARYZACJI WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY I MIASTA GNIEWKOWO.

Zestawienie długości rur azbestowo – cementowych sieci wodociągowej występujących na terenie gminy Gniewkowo – dane uzyskano od Przedsiębiorstwa Komunalnego „Gniewkowo” Sp. z o.o. w Gniewkowie – stan nie uległ zmianie od 2006 roku.

Lp.	Miejsce występowania	Ilość mb
1.	Gniewkowo ul. Parkowa	600
2.	Gniewkowo ul. Dr J. Dreckiego	400
3.	Szadłowice	1600
4.	Kijewo-Gęzewo	3000
	SUMA	5600

Masa wyrobów w kg wg miejscowości na terenie gminy Gniewkowo.

		ZINWENTARYZOWANE			UNIESZKODLIWIONE			POZOSTAŁE DO UNIESZKODLIWIENIA		
LP	MIEJSCOWOŚĆ	RAZEM	OSOBY FIZYCZNE	OSOBY PRAWNE	RAZEM	OSOBY FIZYCZNE	OSOBY PRAWNE	RAZEM	OSOBY FIZYCZNE	OSOBY PRAWNE
1	BĄBOLIN	52 378	52 378	0	38 945	38 945	0	13 433	13 433	0
2	BRANNO	9 705	0	9 705	0	0	0	9 705	0	9 705
3	BUCZKOWO	41 477	41 477	0	16 691	16 691	0	24 786	24 786	0
4	CHRZĄSTOWO	245 024	245 024	0	134 280	134 280	0	110 744	110 744	0
5	DĄBLIN	43 839	41 289	2 550	25 432	25 432	0	18 407	15 857	2 550
6	GĄSKI	340 565	322 340	18 225	65 210	65 210	0	275 355	257 130	18 225
7	GNIEWKOWO	607 483	594 586	12 897	215 473	215 473	0	392 010	379 113	12 897
8	GODZIĘBA	83 150	83 150	0	44 780	44 780	0	38 370	38 370	0
9	KACZKOWO	128 858	128 858	0	112 694	112 694	0	16 163	16 163	0
10	KAWĘCZYN	339 043	339 043	0	109 229	109 229	0	229 813	229 813	0
11	KĘPA KUJAWSKA	40 537	40 537	0	12 443	12 443	0	28 094	28 094	0
12	KIJEWÓ	278 110	276 205	1 905	46 040	46 040	0	232 070	230 165	1 905
13	KLEPARY	138 687	135 612	3 075	26 967	26 967	0	111 720	108 645	3 075
14	LIPIE	279 938	194 393	85 545	157 205	157 205	0	122 733	37 188	85 545
15	MARKOOW	121 468	121 468	0	0	0	0	121 468	121 468	0
16	MURZYNKO	179 697	179 697	0	65 148	65 148	0	114 549	114 549	0
17	MURZYNNO	304 769	304 769	0	96 638	96 638	0	208 131	208 131	0

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy
Gniewkowo na lata 2021-2032 wraz z inwentaryzacją wyrobów zawierających
azbest

18	OSTROWO	231 527	231 527	0	130 902	130 902	0	100 625	100 625	0
19	PERKOWO	62 826	62 826	0	23 580	23 580	0	39 246	39 246	0
20	SKALMIEROWICE	98 035	87 355	10 680	21 262	21 262	0	76 773	66 093	10 680
21	SUCHATÓWKA	167 057	155 717	11 340	66 729	66 729	0	100 328	88 988	11 340
22	SZADŁOWICE	311 779	311 179	600	89 109	89 109	0	222 669	222 069	600
23	SZPITAL	60 099	60 099	0	16 665	16 665	0	43 434	43 434	0
24	WARZYN	68 037	62 137	5 900	33 725	27 825	5 900	34 312	34 312	0
25	WIELOWIEŚ	336 301	328 336	7 965	134 530	134 530	0	201 771	193 806	7 965
26	WIERZBICZANY	306 912	215 007	91 905	113 730	113 730	0	193 182	101 277	91 905
27	WIERZCHOSŁAWICE	78 355	61 515	16 840	21 254	14 374	6 880	57 101	47 141	9 960
28	WIĘCŁAWICE	84 923	60 316	24 606	6 254	2 760	3 494	78 669	57 556	21 113
29	ZAJEZIERZE	123 164	119 639	3 525	62 405	62 405	0	60 759	57 234	3 525
30	ŻYROSŁAWICE	163 416	163 416	0	37 030	37 030	0	126 386	126 386	0

PODSUMOWANIE

Wyniki inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest.

Na terenie Gminy Gniewkowo przeprowadzona została inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest. Zgodnie z obowiązującymi wytycznymi Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii, w celu ustalenia ilości wyrobów zawierających azbest w jednostce wagowej, stosuje się wskaźnik przeliczeniowy, który wynosi 15 kg na każdy m² eternitu. Przelicznik ten dotyczy pokryć dachowych i elewacyjnych (użytkowanych i zdeponowanych), które zawierają azbest.

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że wyroby zawierające azbest na terenie Gminy Gniewkowo to głównie faliste i płaskie płyty azbestowo-cementowe, służące jako pokrycie dachowe w budynkach mieszkalnych oraz budynkach zabudowy gospodarczej.

Na terenie Gminy Gniewkowo dotychczas zinwentaryzowano 5 327 158,00 kg azbestu, z czego unieszkodliwiono 1 924 351,00 kg. Pozostało do unieszkodliwienia występuje 3 111 817,00 kg wyrobów zawierających azbest, użytkowanych przez osoby fizyczne i 290 990,00 kg wyrobów zawierających azbest użytkowanych przez osoby prawne oraz 5600 mb rur azbestowo – cementowych.

Koszt usunięcia i utylizacji 1 Mg wyrobów azbestowych oszacowano na poziomie 750 zł netto. Całkowity koszt usunięcia i utylizacji zinwentaryzowanej ilości wyrobów azbestowych to około 2 580 000,00 zł netto.

Zgodnie z treścią Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 do roku 2032 należy usunąć i zutylizować wszystkie wyroby zawierające azbest zlokalizowane na terenie Gminy Gniewkowo. W celu wypełnienia tych zapisów należy usuwać około 259,350 Mg materiałów azbestowych, co generuje koszt na poziomie 194 512,5 zł netto rocznie.

Przewodniczący Rady
Szymon Krzysztofik
Szymon Krzysztofik

Ad. 16 Głosowanie imienne (zwykła większość) dot. przyjęcia uchwały w sprawie przyjęcia projektu regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Gniewkowo w celu przekazania go do zaopiniowania organowi regulacyjnemu.

Lp	Radny	„Za”	„Przeciw”	„Wstrzymał/a się od głosu”
1	Gremplewski Tomasz	✓		
2	Chrzanowski Kamil	✓		
3	Puławczewski Aleksander	✓		
4	Krzysztofiak Szymon	✓		
5	Rychłowski Piotr	✓		
6	Bożko Janusz	✓		
7	Tomasik Krzysztof	✓		
8	Myśliwy Genowefa	✓		
9	Stefański Przemysław	✓		
10	Żmudziński Andrzej	✓		
11	Bajerowski Julian	✓		
12	Orent Kazimierz			
13	Wodniak –Kuraszkiewicz Ilona	✓		
14	Gołaś Grzegorz	✓		
15	Otremba Michał	✓		

Ilość radnych uczestniczących w sesji 15
Ilość radnych biorących udział w głosowaniu 16
Ilość radnych głosujących „za” 14
Ilość radnych głosujących „przeciw”
Ilość radnych, którzy wstrzymali się od głosu

UCHWAŁA NR XXXVII/253/2021

RADY MIEJSKIEJ W GNIEWKOWIE

z dnia 28 kwietnia 2021 r.

w sprawie przyjęcia projektu regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Gniewkowo w celu przekazania go do zaopiniowania organowi regulacyjnemu.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r., poz. 713 z późn. zm.¹) oraz art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (Dz. U. z 2020 r. poz. 2028), uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się projekt Regulaminu dostarczenia wody i odprowadzania ścieków obowiązujący na terenie Gminy Gniewkowo stanowiący załącznik do niniejszej uchwały, celem przekazania go do zaopiniowania właściwemu organowi regulującemu.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gniewkowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Szymon Krzysztofiak
Szymon Krzysztofiak

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1378

UZASADNIENIE

Zmiana regulaminu spowodowana jest dostosowaniem obowiązującego aktu do aktualnych przepisów prawa. Zgodnie z art. 7 Ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych ustaw (Dz. U. 2020, poz. 471 z późn. zm.) dokonano zapisu wprowadzającego zmiany w art. 19a Ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (Dz. U. 2019, poz. 1437 z późn. zm.).

Zmiana w obecnym regulaminie w szczególności dotyczy warunków przyłączenia do sieci wodno-kanalizacyjnej (**dział V oraz częściowo VI, VII**), przede wszystkim:

- terminu wydawania warunków przyłączenia do sieci (21 dni- budynki mieszkalne jednorodzinne, w tym znajdujących się w zabudowie zagrodowej; 45 dni- w pozostałych przypadkach) oraz możliwości przedłużenia terminu [zmiana z 30 dni],
- mieszkaniec składając wniosek o wydanie warunków, w którym są niepełne informacje powinien go uzupełnienia – po otrzymaniu pisemnej informacji z PK [wcześniej nie było takiej konieczności, gdyż podstawą wydawania warunków była mapka do celów opiniodawczych, na której zaznaczona była istniejąca infrastruktura oraz miejsce włączenia się do sieci wodno-kanalizacyjnej],
- zawartość wniosku (formularze dostępne na stronie internetowej Spółki) obejmujący:
 - „1) imię i nazwisko lub nazwę oraz adres zamieszkania lub siedziby podmiotu ubiegającego się o przyłączenie do sieci;
 - 2) wskazanie lokalizacji nieruchomości lub obiektu, który ma zostać przyłączony do sieci, w tym jego adres i numer działki ewidencyjnej, na której się znajduje;
 - 3) informacje o przeznaczeniu i sposobie wykorzystywania nieruchomości lub obiektu, który ma zostać przyłączony do sieci;
 - 4) określenie dobowego zapotrzebowania na wodę z podziałem na wodę do celów bytowych, technologicznych, przeciwpożarowych oraz innych z uwzględnieniem przepływów średniodobowych i maksymalnych godzinowych oraz wielkości ładunku zanieczyszczeń;
 - 5) określenie ilości i jakości odprowadzanych ścieków z podziałem na ścieki bytowe i przemysłowe;
 - 6) plan zabudowy lub szkic sytuacyjny, określający usytuowanie przyłącza w stosunku do istniejącej sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej oraz innych obiektów i sieci uzbrojenia terenu.”
- sposobu sporządzania planu sytuacyjnego (określenie usytuowania przyłącza w stosunku do istniejącej sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej oraz innych obiektów i sieci uzbrojenia terenu),
- warunków odbioru,
- braku opłat za wydawanie warunków,
- ważności wydanych warunków technicznych – 2 lata [zmiana z roku],
- wysokość i rodzaju kar.

Przewodniczący Rady
Szymon Krzysztofak
Szymon Krzysztofak

**Załącznik nr 1 do uchwały
Nr XXXVII/253/2021**

**Rady Miejskiej w Gniewkowie
z dnia 28 kwietnia 2021 r.**

REGULAMIN DOSTARCZANIA WODY I ODPROWADZANIA ŚCIEKÓW OBOWIĄZUJĄCY NA TERENIE GMINY GNIEWKOWO

Rozdział I.

Przepisy ogólne.

§ 1. Regulamin określa prawa i obowiązki Przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego działającego na terenie Gminy Gniewkovo oraz odbiorców usług korzystających ze zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków.

§ 2. Ilekroć w Regulaminie mowa jest o "ustawie" należy przez to rozumieć ustawę z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2020 r. poz. 1378).

Rozdział II

Minimalny poziom usług świadczonych przez Przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne w zakresie dostarczania wody o odprowadzania ścieków.

§ 3. W zakresie dostarczania wody Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne ma obowiązek:

- 1) dostarczać Odbiorcy usług, wodę z sieci wodociągowej na podstawie zawartej z nim pisemnej umowy, o treści zgodnej z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, w tym z niniejszym Regulaminem,
- 2) zapewnić dostawę wody o minimalnym ciśnieniu wynoszącym 0,05 MPa (0,5 bar) przy zaworze za wodomierzem głównym oraz jakości określonej w umowie zawartej z odbiorcą usług, przy czym jakość dostarczanej przez Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne wody stwierdza się przy wodomierzu głównym,
- 3) zapewnić zdolność posiadanych urządzeń wodociagowych do realizacji dostaw wody w sposób ciągły i niezawodny,
- 4) prowadzić regularną wewnętrzną kontrolę jakości dostarczanej wody,
- 5) Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne nie odpowiada za jakość wody przepływającą przez sieć wodociagową wybudowaną przez prywatnego inwestora i pozostającą w jego władaniu,
- 6) Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest uprawnione do zmiany średnicy wodomierzy, będących własnością przedsiębiorstwa, w przypadkach uzasadnionych wielkością poboru wody.

§ 4. W zakresie odbioru ścieków Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest zobowiązane:

- 1) przyjmować do sieci kanalizacyjnej ścieki od odbiorcy usług, na podstawie zawartej z nim pisemnej umowy, o treści zgodnej z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, w tym z niniejszym Regulaminem,
- 2) zapewnić zdolność posiadanych urządzeń kanalizacyjnych do odprowadzania ścieków w sposób ciągły i niezawodny.

§ 5.1. Przedsiębiorstwo może zainstalować na własny koszt, za zgodą Odbiorcy usług, wodomierz przedpłatowy w sytuacji, kiedy Przedsiębiorstwo jest uprawnione do wstrzymania świadczenia usług w przypadku wskazanym w art.8 ust.1 pkt 2 Ustawy.

2. Wodomierz przedpłatowy jest stosowany do czasu uregulowania przez Odbiorcę usług należności powstałych przed jego zainstalowaniem.

Rozdział III

Warunki i tryb zawierania umów z odbiorcami usług.

§ 5. Postanowienia umów o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków zawieranych przez Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne z odbiorcami usług nie mogą ograniczać praw i obowiązków stron wynikających z bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa, w tym ustawy oraz przepisów wykonawczych wydanych na jej podstawie, a także postanowień niniejszego Regulaminu.

§ 6.1. Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków jest zawierana na pisemny wniosek osoby, posiadającej tytuł prawny do nieruchomości, która jest przyłączona do sieci znajdującej się w posiadaniu Przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego zgodnie z art. 6 Ustawy.

2. Umowa może zostać zawarta również z osobą, która korzysta z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym.

§ 7.1. Na wniosek, właściciela lub zarządcy budynku wielolokalowego lub budynków wielolokalowych przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne zawiera umowę, z osobą wskazaną we wniosku po spełnieniu warunków określonych w art. 6 ust. 6 pkt 1-7 Ustawy.

2. Po złożeniu kompletnego wniosku, Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest zobowiązane zawrzeć z wnioskodawcą umowę o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków.

3. Integralną częścią umowy dla Odbiorców wprowadzających ścieki przemysłowe są załączniki, określające warunki, ładunki zanieczyszczeń i sposób kontroli tych ścieków.

4. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne nie jest zobowiązane do instalowania, utrzymywania i legalizacji wodomierzy znajdujących się na wewnętrznej instalacji wodociągowej Odbiorcy usług, jak również przy punktach czerpalnych wody w lokalach, jak i znajdujących się poza nimi.

Rozdział IV

Sposób rozliczeń w oparciu o ceny stawki opłat ustalone w taryfach.

§ 8. Rozliczenia za usługi zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków są prowadzone przez Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne z odbiorcami usług w oparciu o ceny i stawki opłat określone w obowiązujących taryfach.

§ 9. Długość okresu obrotowego wskazuje umowa.

§ 10.1. Wejście w życie nowych taryf nie powoduje konieczności zmiany umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków.

2. Stosowanie przez Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne cen i stawek opłat wynikających z nowych, prawidłowo podanych do wiadomości publicznej taryf w Biuletynie Informacji Publicznej Wód Polskich i gminie, nie wymaga odrębnego informowania odbiorców usług o ich rodzajach ani wysokości.

§ 11.1. Podstawą obciążenia odbiorcy usług należnościami za usługi świadczone przez Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest faktura.

2. W przypadku budynku wielolokalowego, w którym odbiorcami usług są również osoby korzystające z poszczególnych lokali, Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne wystawia odrębną fakturę zarządcy lub właścicielowi takiego budynku lub odrębne faktury osobom korzystającym z lokali.

Rozdział V

Warunki przyłączenia do sieci.

§ 12.1. Przyłączenie nieruchomości do sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej odbywa się na wniosek o wydanie warunków technicznych na podłączenie do sieci złożony przez osobę ubiegającą się o przyłączenie. Każda nieruchomość podłączana jest do sieci odrębnym przyłączem wodociągowym, jak i kanalizacyjnym.

2. Wniosek, o którym mowa w ust.1 poza informacjami, o których mowa w art. 19a ust. 4 ustawy może zawierać:

- a. numer telefonu,
- b. adres poczty elektronicznej,
- c. wskazanie rodzaju i parametrów instalacji odbiorczych,
- d. wskazanie planowanego terminu rozpoczęcia poboru wody lub odprowadzenia ścieków,
- e. w przypadku wystąpienia w imieniu inwestora pełnomocnika – pisemne upoważnienie inwestora dla pełnomocnika.

3. Celem złożenia wniosku, osoba ubiegająca się o podłączenie może skorzystać z wzorów wniosków dostępnych w siedzibie oraz na stronie internetowej Przedsiębiorstwa.

4. Po pisemnym potwierdzeniu daty złożenia wniosku o wydanie warunków przyłączenia do sieci, Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne dokonuje kwalifikacji terminu jego rozpoznania i wydaje warunki bądź odmawia ich wydania, w terminach określonych w ustawie.

5. W przypadku stwierdzenia przez Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, że złożony wniosek o wydanie warunków przyłączenia do sieci nie zawiera co najmniej wszystkich informacji, o których mowa w art.19a ust.4 ustawy, Przedsiębiorstwo informuje pisemnie podmiot ubiegający się o przyłączenie o zakresie i terminie uzupełnienia wniosku.

6. Warunki przyłączenia do sieci powinny określać co najmniej:

- a. miejsce i sposób przyłączenia nieruchomości do sieci,

- b. maksymalną ilość wody dostarczonej do nieruchomości,
- c. maksymalną ilość ścieków odprowadzonych z nieruchomości oraz ich rodzaj,
- d. załącznik graficzny.

7. W przypadku braku możliwości wydania warunków przyłączenia do sieci informacja ta przekazywana jest podmiotowi ubiegającemu się o przyłączenie w formie pisemnej wraz z uzasadnieniem w terminie określonym w ustawie.

Rozdział VI

Techniczne warunki określające możliwości dostępu do usług wodociągowo-kanalizacyjnych.

§13. Dostępność usług wodociągowo-kanalizacyjnych jest uzależniona od:

- 1) istnienia urządzeń wodociągowych lub urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu Przedsiębiorstwa,
- 2) możliwości technicznych urządzeń Przedsiębiorstwa wynikających z technologii dostarczania wody i odprowadzania ścieków, przez co rozumie się faktyczne możliwości pozyskania przez Przedsiębiorstwo wody nadającej się do spożycia przez ludzi (wydajność stacji uzdatniania wody) lub jej dostawy, jak również możliwości odbioru i oczyszczenia ścieków (wydajność oczyszczalni),
- 3) możliwości zachowania minimalnego poziomu świadczonych usług dla wcześniej podłączonych odbiorców,
- 4) posiadania tytułu prawnego do urządzeń wodociągowych lub kanalizacyjnych przez Przedsiębiorstwo,
- 5) Przedsiębiorstwo wydaje „Warunki przyłączenia do sieci wodociągowej lub sieci kanalizacyjnej”, o ile spełnione są przesłanki określone w ust.1.

§ 14. Podmiot ubiegający się o przyłączenie do sieci przed rozpoczęciem budowy i po sporządzeniu dla przyłączy planu sytuacyjnego na kopii aktualnej mapy zasadniczej lub jednostkowej, przedkłada Spółce sporządzony plan, celem sprawdzenia przez Przedsiębiorstwo, czy uwzględnia wydane warunki przyłączenia do sieci.

§15. Niniejsze warunki są aktualne w odniesieniu do stanu prawnego nieruchomości istniejącego w dniu wydania oraz istniejących w tej dacie technicznych możliwości przyłączenia.

Rozdział VII

Sposób dokonywania odbioru przez Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne wykonanego przyłącza.

§ 16.1. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne dokonuje sprawdzenia zgodności wykonanych prac z wydanymi warunkami przyłączenia, uzgodnioną dokumentacją techniczną oraz przepisami prawa budowlanego i sanitarnego. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne ma prawo odmówić przyłączenia nieruchomości do sieci, jeśli przyłączy zostało wykonane niezgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, a w szczególności bez wymaganych procedur lub z naruszeniem obowiązujących wymogów technicznych.

2. Określony w warunkach przyłączenia odbiór końcowy, a także ewentualne próby i odbiory częściowe przeprowadzane są przy udziale upoważnionych przedstawicieli stron,

na podstawie pisemnego zgłoszenia próby/odbioru, złożonego w Przedsiębiorstwie wodociągowo-kanalizacyjnym z co najmniej 3-dniowym wyprzedzeniem przed przystąpieniem do planowanych prac.

3. Odbioru przyłącza dokonuje się przed zasypaniem przyłącza. Odbiór prac ulegających częściowemu zakryciu (zasypaniu) podmiot przyłączany jest zobowiązany zgłaszać Przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu przed zakryciem (zasypaniem).

4. Przed zasypaniem podmiot przyłączany wykonuje inwentaryzację zgodnie z odrębnymi przepisami.

5. Operat geodezyjny podmiot przyłączany powinien wykonać w dwóch egzemplarzach, z których jeden dostarczy do Przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, a drugi do odpowiedniego urzędu zajmującego się aktualizacją dokumentacji geodezyjnej.

6. Po dokonaniu pozytywnego odbioru technicznego i zawarciu umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków następuje montaż przyrządów pomiarowych.

Rozdział VIII

Sposób postępowania w przypadku niedotrzymania ciągłości usług i odpowiednich parametrów dostarczanej wody i wprowadzanych do sieci kanalizacyjnej ścieków.

§ 17.1. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne może wstrzymać lub ograniczyć dostawę wody w przypadku:

- a. braku wody na ujęciu,
- b. zanieczyszczenia wody na ujęciu w sposób niebezpieczny dla zdrowia,
- c. potrzeby zwiększenia dostawy wody do hydrantów przeciwpożarowych,
- d. konieczności przeprowadzenia niezbędnych napraw i prac remontowych sieci i urządzeń wodociągowych,
- e. usuwania awarii sieci wodociągowych,
- f. przerw w zasilaniu energetycznym urządzeń wodociągowych,
- g. klęsk żywiołowych.

2. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne w przypadku wstrzymania lub ograniczenia dostaw wody powstałych w okolicznościach, na które Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne nie miało wpływu zobowiązuje się do zastosowania wszelkich dostępnych sposobów dla złagodzenia powstałych uciążliwości dla odbiorców.

3. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne ma obowiązek poinformowania odbiorców usług o planowanych przerwach lub ograniczeniach w dostawie wody, w sposób zwyczajowo przyjęty z wyprzedzeniem co najmniej 2 dniowym.

4. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne ma również obowiązek poinformować odbiorców usług, w sposób zwyczajowo przyjęty o zaistniałych nieplanowanych przerwach lub ograniczeniach w dostawie wody, o ile czas ich trwania przekracza 12 godzin.

5. W przypadku budynków wielolokalowych, Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne może o zdarzeniach wskazanych w ust. 2 poinformować wyłącznie właściciela lub zarządcę nieruchomości.

6. W razie planowanej lub zaistniałej przerwy w dostawie wody przekraczającej 12 godzin Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne ma obowiązek zapewnić zastępczy punkt

poboru wody i poinformować o tym fakcie odbiorców usług, wskazując lokalizację zastępczego punktu poboru wody.

7. W przypadku przerwy trwającej do 12 godzin Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne w miarę swoich możliwości technicznych i organizacyjnych zapewnia zastępczy punkt poboru wody. O lokalizacji zastępczego punktu poboru wody Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne informuje Odbiorcę usług w sposób zwyczajowo przyjęty.

Rozdział IX

Standardy obsługi Odbiorców usług, a w szczególności sposoby załatwiania reklamacji oraz wymiany informacji dotyczących w szczególności zakłóceń w dostawie wody i odprowadzaniu ścieków.

§ 18.1. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest zobowiązane do udzielania odbiorcom usług wszelkich istotnych informacji w szczególności dotyczących:

- a. prawidłowego sposobu wykonywania przez Odbiorcę usług umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków,
- b. występujących zakłóceń w dostawach wody lub w odprowadzaniu ścieków, w tym o planowanych przerwach w świadczeniu usług,
- c. występujących awarii urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych.

2. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne udziela informacji za pośrednictwem telefonu, faksu lub elektronicznych środków przekazu, bez zbędnej zwłoki, jednakże w terminie nie dłuższym niż 7 dni.

3. Jeżeli prośba o udzielenie informacji została przedłożona na piśmie, Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne udziela odpowiedzi w tej samej formie w terminie do 30 dni od otrzymania prośby, chyba że osoba zwracająca się o informację wyraźnie zaznaczyła, iż informacja ma być udzielona w jednej z form wskazanych w ust. 2.

§19.1. Każdy odbiorca usług ma prawo zgłaszania reklamacji dotyczących sposobu wykonywania przez Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne umowy, w szczególności ilości i jakości świadczonych usług oraz wysokości opłat za te usługi.

2. Reklamacja jest zgłaszana w formie pisemnej.

3. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest zobowiązane rozpatrzyć reklamację bez zbędnej zwłoki, w terminie nie dłuższym jednak niż 30 dni od dnia złożenia w siedzibie Przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego lub doręczenia reklamacji listownie.

§ 20. W siedzibie Przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego winny być udostępnione wszystkim zainteresowanym:

- a. aktualnie obowiązujące na terenie Gminy Gniewkowo taryfy stosowane przez Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne
- b. tekst jednolity "Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków", obowiązuje na terenie Gminy Gniewkowo,
- c. wyniki ostatnio przeprowadzonych analiz jakości wody.

Rozdział X

Warunki dostarczania wody na cele przeciwpożarowe.

§ 21. Woda do celów przeciwpożarowych jest dostępna z urządzeń wodociągowych posiadanych przez Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, a w szczególności z hydrantów przeciwpożarowych zainstalowanych na sieci wodociągowej.

§ 22. Przedsiębiorstwo obciąża gminę za wodę pobraną na cele przeciwpożarowe stosując ceny ustalone w taryfie, może też zawrzeć Umowę z gminą, w której określone zostaną zasady rozliczeń za pobraną wodę na cele przeciwpożarowe, jak i inne cele wymienione w art. 22 Ustawy.

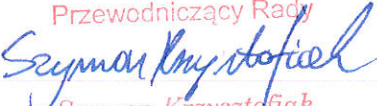
§ 23. Ilość wody pobieranej na cele przeciwpożarowe wraz ze wskazaniem punktów poboru, jest ustalana na podstawie pisemnych informacji składanych przez jednostkę Straży Pożarnej w umownie ustalonych okresach.

§ 24. W przypadku poboru wody na cele przeciwpożarowe lub ćwiczebne z urządzeń wodociągowych, którymi woda jest dostarczana dla innych odbiorców, jednostka niezwłocznie przekazuje Przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu pisemne informacje o ilości wody pobranej.

Rozdział XI

Przepisy końcowe.

§25. W sprawach nieobjętych niniejszym regulaminem obowiązują przepisy Ustawy wraz z przepisami wykonawczymi wydanymi na jej podstawie.

Przewodniczący Rady

Szymon Krzysztofiak